

CRKCC

Centrum voor
Religieuze Kunst
en Cultuur vzw

linkt gemeentes

BISDOM BRUGGE

HEILIGE GEESTSTRAAT 4 B - 8000 BRUGGE

Opmaak en implementatie van kerkenbeleidsplannen (KBP)

Infomoment Toekomst van parochiekerken

Sint-Martinuskerk Loppem

Woensdag 7 juni 2017 9u

Jonas Danckers (CRKCC)

Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur CRKC

FRANÇOISE CHRISTINA DESMET
1911-1997

Inhoud

Opmaak Kerkenbeleidsplan (KBP) : waarom en hoe?

- Een KBP, aanleiding en wetgeving
- **Stappenplan**
- Laatste regelgeving en criteria nazicht Agentschappen
- **Praktische tips**

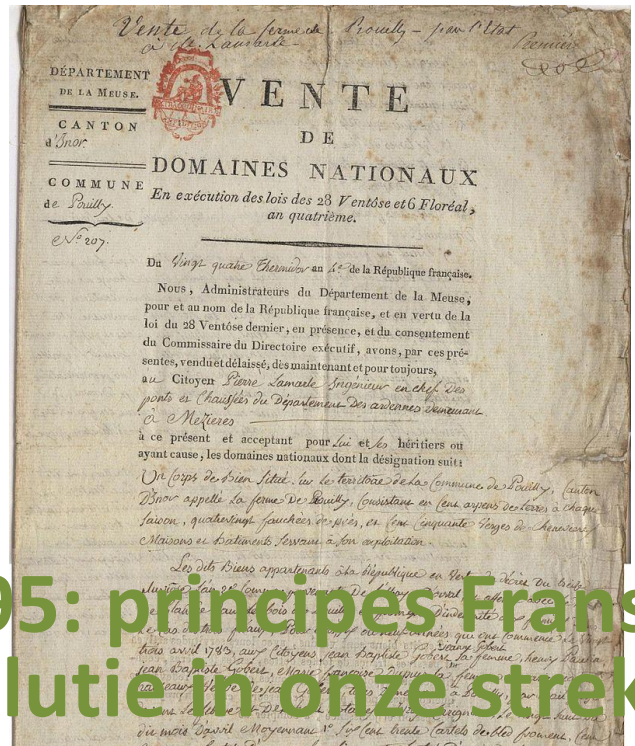
Implementatie kerkenbeleidsplan: hoe van start?

- Participatietrajecten
- Betrekken verenigingen
- Nevenbestemming in tijd en ruimte: beheer en vrijwilligers
- Een open kerk

Opmaak Kerkenbeleidsplannen: waarom en hoe?

www.crkc.be/kerkenbeleidsplan

Plaats van kerk en Kerk in het *Ancien Régime*

1795: principes Franse revolutie in orze streken

S. H. Chevreton del. et sculp. VUE DES RUINES DE LA GRANDE ARCADE DE L'ANCIENNE CATHÉDRALE DE LIÈGE.

Concordaat Napoleon en Paus VII 1801 en decreet 1809

Kerkfabrieken = openbaar bestuur

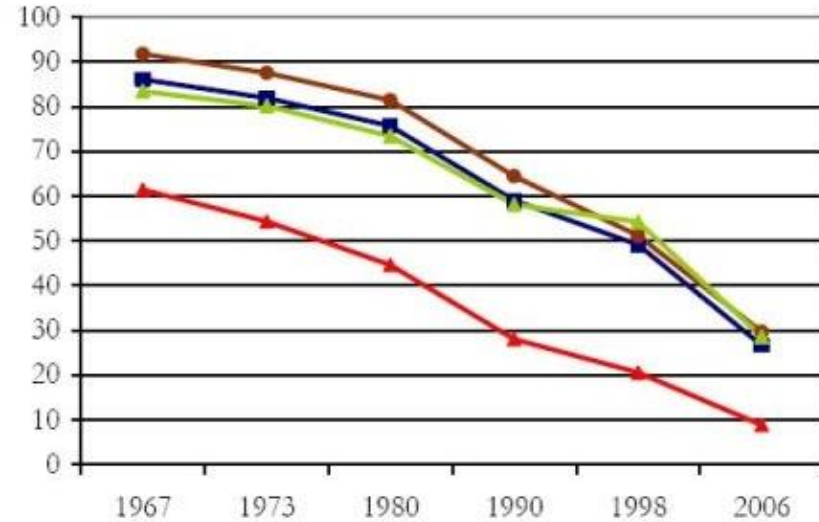
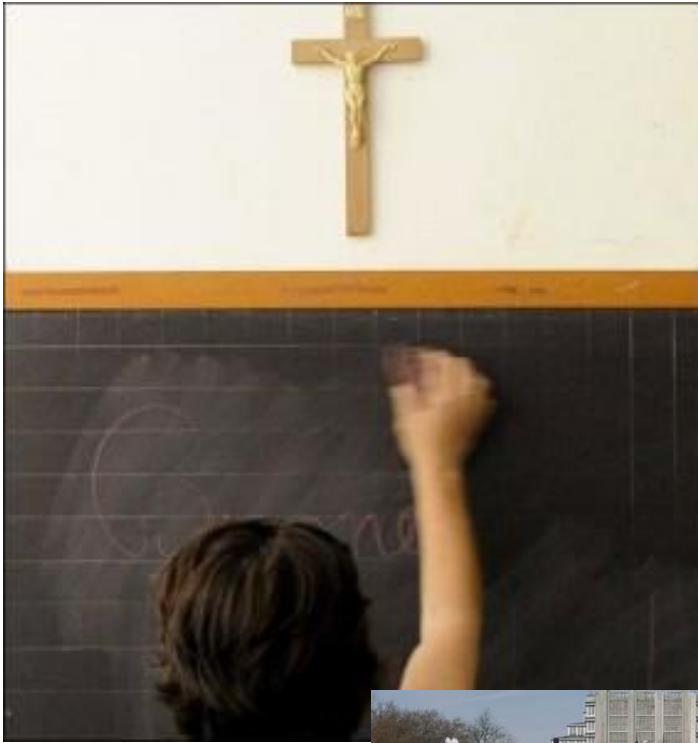

Continuïteit van
bijzondere relatie
tussen Kerk en Staat
tot op vandaag

Belgische “Verzuiling”

Impact van Katholicisme op Belgische samenleving

Toenemende trend van secularisering na WO II

Vlaamse regering komt tussen...

- Kerken die deel uitmaken van het “Openbaar bestuur” worden minder en minder gebruikt
- Financiële crisis: druk op de gemeenten die financieel hiertoe moeten bijdragen

Vlaamse overheid

CONCEPTNOTA “Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk”

GEERT BOURGEOIS
viceminister-president van de Vlaamse Regering
Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Datum : 24 juni 2011

Beleidskader:

Regeerakkoord Vlaanderen 2009-2014: “Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving”

Beleidsnota Onroerend Erfgoed 2009-2014, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsbrief Onroerend Erfgoed 2010-2011, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2010-2011, ingediend door Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

2001-2004: kerkfabrieken wordt regionale, Vlaamse materie

2011: Minister Bourgeois schrijft nota aan gemeenten om na te denken over de toekomst van kerken op hun grondgebied
Parochiekerkenplan = kerkenbeleidsplan

2015: nieuw Onroerenderfgoeddecreet maakt dit verplicht

2016: definitie Kerkenbeleidsplan in OE decreet;

Verplichting met terugwerkende kracht ook voor de oude wetgeving (i.e. aanvragen ingediend voor 1/1/2015) – deadline 30/9/2017

Gemeentes die vóór 1/10/2017

kerkenbeleidsplan dienen te hebben:

- Alveringem
- Blankenberge
- Brugge
- Dentergem
- Ieper
- Ingelmunster
- Koekelare
- Kortrijk
- Lo-Reninge
- Middelkerke
- Moorslede
- Oostende
- Oudenburg
- Poperinge
- Spiere-Helkijn
- Veurne
- Waregem
- Zedelgem
- Zonnebeke
- Zuienkerke

Nota Bourgeois 2011

KERKENBELEIDSPLAN

WAT ?

- Langetermijnvisie op de toekomst van de parochiekerken op grondgebied van de gemeente
- Uitgewerkt per gemeente
- Geeft aan:
 - welke **parochiekerken** maximaal de huidige bestemming behouden (**valorisatie** = waarde van kerk versterken)
 - welke kerken in aanmerking komen voor **nevenbestemming** (= multifunctioneel – in de tijd / gedeeld gebruik – in de ruimte) en **medegebruik** (andere christelijke erediensten)
 - welke kerken in aanmerking komen voor **herbestemming** (onttrokken aan de eredienst, dus volledige profane functie)
 - voor welke parochiekerken **sloop** en de realisatie van een nieuwe ontwikkeling mogelijk of gewenst is

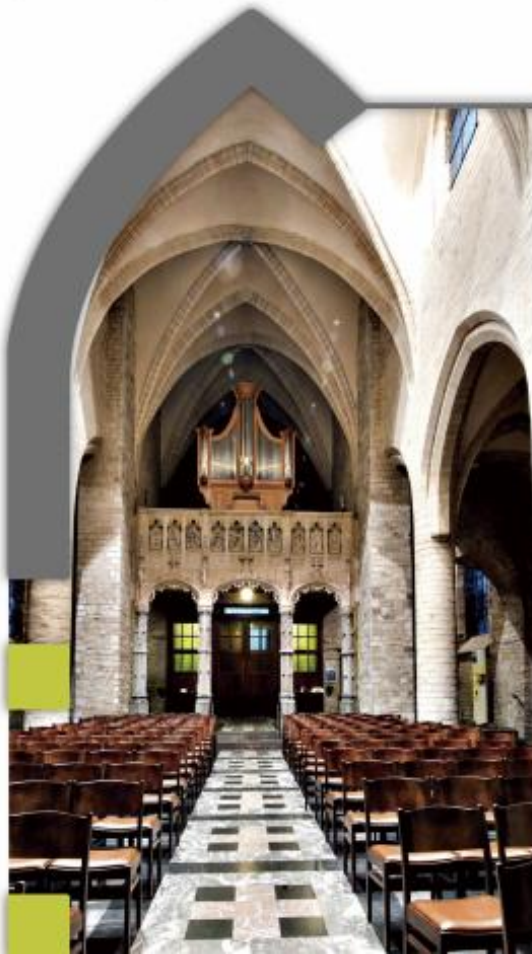

Definities

Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken

Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken

Situering

Kerkgebouwen van de katholieke eredienst zijn een meerlagig cultuurgood en nemen een prominente plaats in de samenleving in. In de eerste plaats zijn het gewijde ruimten die bestemd zijn voor gebed, bezinning en eredienst. Hun architectuur en roerend erfgoed zijn een uitdrukking van de lof en eerbied van de gelovigen voor God die voor hen tastbaar aanwezig is in de cultusplaats. Kerken zijn ook cultuurplaatsen en onroerend, roerend en immaterieel erfgoed. Zij zijn verbonden met en gedragen door een gemeenschap, en een gezichtsbepalend deel van een wijk, dorp, stad of landschap.

De katholieke kerkgemeenschap van Vlaanderen denkt na over de toekomst van de kerkgebouwen die haar zijn toevertrouwd of die ze in eigendom heeft. Centraal staat hierbij de vraag welke kerken nodig zijn voor de uitoefening van haar pastorale opdracht. Daarnaast wordt nagedacht over de vraag vanuit de samenleving en de overheid op welke wijze de kerkgebouwen voor culturele en maatschappelijke functies kunnen ingezet worden, met respect voor de eigenheid en geschiedenis van het gebouw.

In aansluiting bij de vraag van de Vlaamse regering zullen zowel kerkbesturen als parochies in gesprek gaan met de gemeentelijke overheid over het gebruik van de parochiekerken. Om dit gesprek langs gelijke wegen te laten verlopen, vaardigen de Vlaamse bisschoppen, op basis van enkele definities, de volgende richtlijnen uit.

1. Enkele definities

1. Parochiekerk

De parochiekerk is het huis van een plaatselijke geloofsgemeenschap die deel uitmaakt van de katholieke kerk. De parochiekerk staat ter beschikking van deze plaatselijke geloofsgemeenschap, in de eerste plaats voor gebed, bezinning, liturgie en sacramentele vieringen. De plaatselijke geloofsgemeenschap kan de parochiekerk ook gebruiken voor andere pastorale activiteiten, bijvoorbeeld op het terrein van de catechese of de diaconie.

2. Valorisatie

Onder valorisatie verstaan we initiatieven die, met respect voor het normale gebruik van de parochiekerk, de betekenis van het kerkgebouw in al zijn aspecten kunnen versterken en bevorderen (religieus en cultureel, historisch en kunsthistorisch, architecturaal en landschappelijk). We denken bijvoorbeeld aan een occasioneel en passend gebruik van het kerkgebouw voor kunsthistorische rondleidingen, concerten, voordrachten, conferenties of tijdelijke tentoonstellingen.

3. Medegebruik

Hiermee bedoelen we de terbeschikkingstelling van het kerkgebouw voor religieuze activiteiten van andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen.

4. Nevenbestemming

Wanneer een parochiekerk nog wel voor religieuze activiteiten gebruikt wordt, maar te groot is voor de plaatselijke geloofsgemeenschap, kan men een nevenbestemming overwegen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen een multifunctioneel gebruik en een gedeeld gebruik.

4.A Multifunctioneel gebruik: is een nevenbestemming in de tijd. Hiermee bedoelen wij dat het kerkgebouw occasioneel, buiten de uren van de religieuze activiteiten, voor andere doeleinden of door andere instanties gebruikt wordt.

PAROCHIEKERK Sint-Antonius Abt Wolfsdonk

PAROCHIEKERK

Architecturale ingreep
Sint-Martinus Stevoort

MEDEGEBRUIK
Orthodoxe gemeenschap
Sint-Jozef Antwerpen

VALORISATIE
Rondleiding
Sint-Pieterskerk
Sint-Pieters-Rode

VALORISATIE
Concert
Sint-Antonius
Edegem

NEVENBESTEMMING
– multifunctioneel
gebruik “in de tijd”
Heilig Kruis
Boekhoute

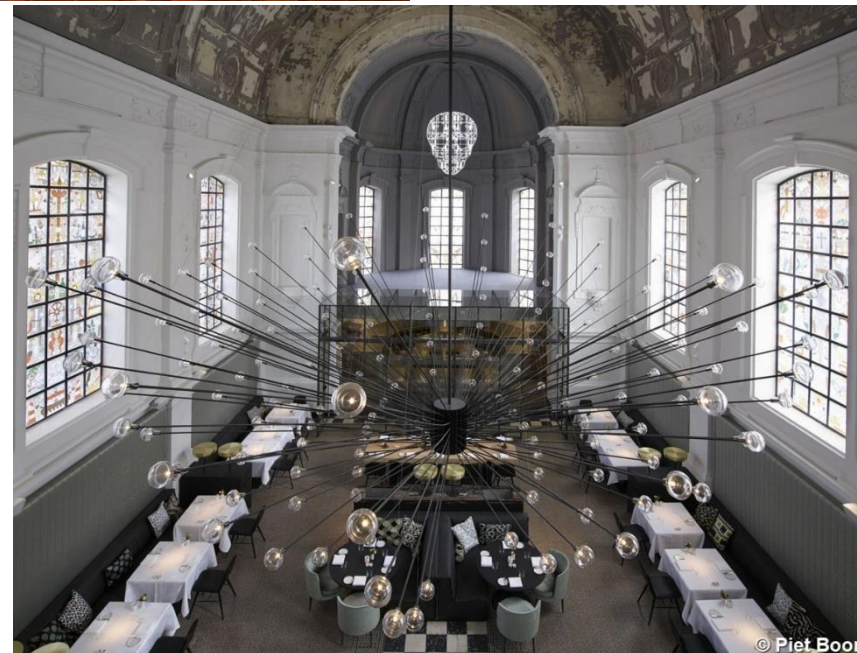
NEVENBESTEMMING
– multifunctioneel
gebruik “in de tijd”
Heilige Lodewijk van
Montfort Deurne

NEVENBESTEMMING
– gedeeld gebruik
“in de ruimte”
Bibliotheek in kerk –
Kaulille (Limburg)

HERBESTEMMING
The Jane Restaurant –
Antwerpen

INHOUD

volgens nota Bourgeois / decreet

- Moet basisgegevens omvatten betreffende:
 - de parochiekerken als gebouw, met onder meer de cultuurhistorische waarde, de architecturale mogelijkheden, de bouwfysische toestand, de mogelijkheid tot compartimentering, ...;
 - de parochiekerk in zijn ruimtelijke omgeving;
 - het actuele gebruik en de functie van de parochiekerk;
 - mogelijke interesse van andere actoren.
- + onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en plan van aanpak hoe invulling zal gezocht worden
(volgens laatste wijziging Onroerend Erfgoeddecreet juli 2016)

Criteria nazicht

Agentschap Onroerend Erfgoed

- Vormelijk
 - o Goedkeuring representatief orgaan erkende erediens (Bisdom)
 - o Goedkeuring voogdijoverheid (Gemeente of Provincie)

- Inhoudelijk

0. Identificatie

1. Beschrijving

- a) Cultuurhistorische waarde
- b) Architecturale mogelijkheden
- c) Bouwfysische toestand

2. Situering in de ruimtelijke omgeving

3. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- a) Een **onderbouwde visie** op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie
- b) Een **plan van aanpak** hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

KERKENBELEIDS- PLANNEN

Inspiratienota / 22.02.2017

Waarom een kerkenbeleidsplan?

- Reflectie van schaalvergroting binnen de Kerk
- Noodzakelijk document om aanspraak te kunnen maken op premies of subsidies van de Vlaamse overheid:

- > voor beschermde kerken
Agentschap Onroerend Erfgoed
zie Onroerend Erfgoeddecreet

Vlaanderen
is erfgoed

- > voor niet-beschermde kerken: **Agentschap Binnenlands Bestuur**. In theorie volstaat een attest van bisschop en gemeente over lange termijngebruik van de kerk. In praktijk pleiten bisdommen voor kerkenbeleidsplan met een gezamenlijke beleidsvisie voor de hele gemeente.

Stroomschema percentage erfgoedpremie voor eredienstgebouwen en goederen in eigendom van lokale overheden

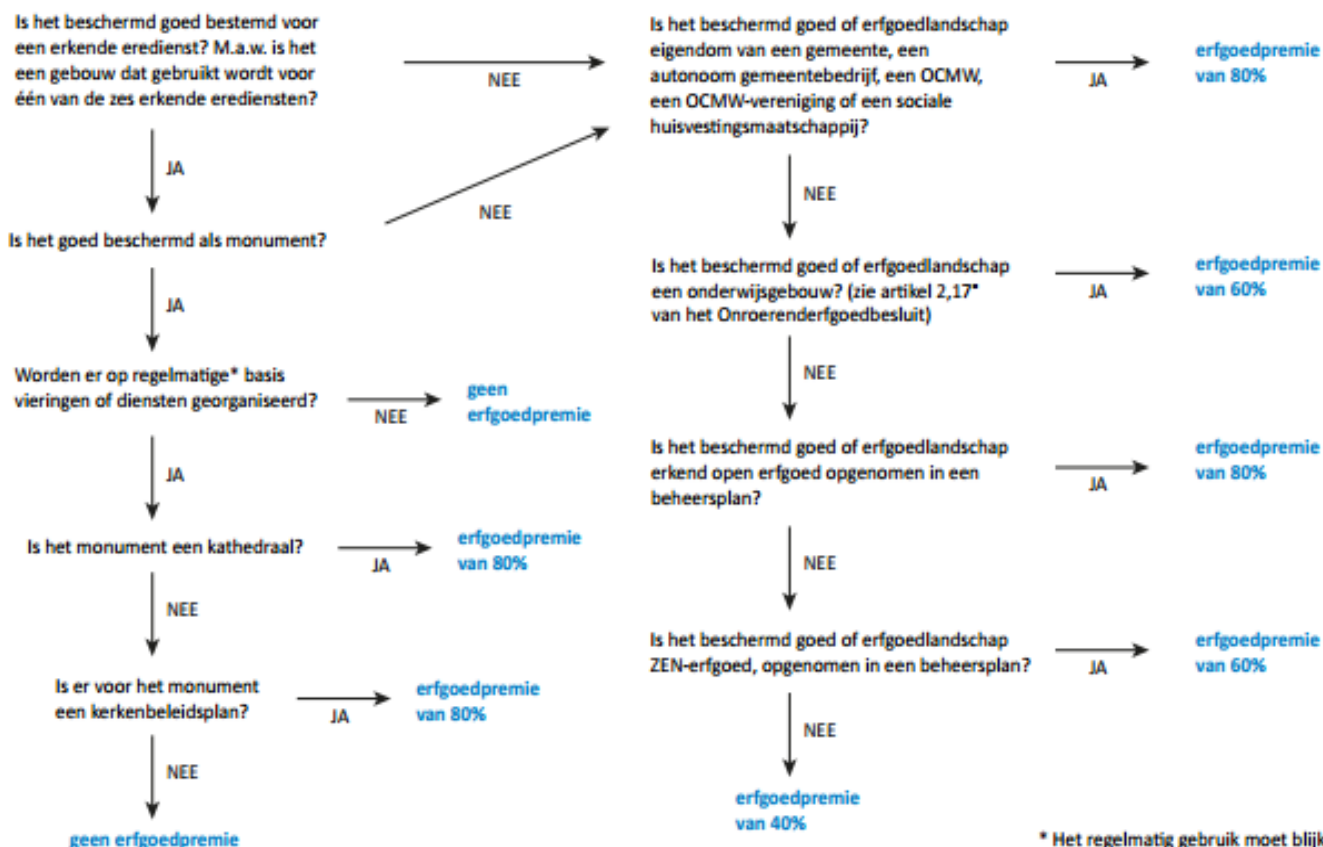

Vlaanderen
is erfgoed

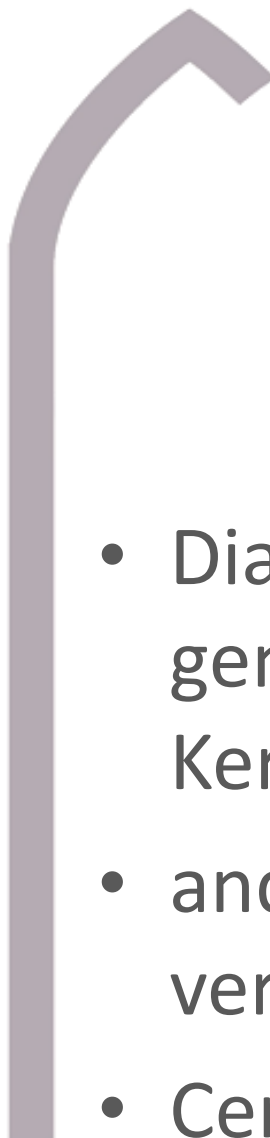
Stap 1

- Je kan een erfgoedpremie krijgen als
- het om beschermd erfgoed of een erfgoedlandschap gaat en
 - het erfgoed niet is uitgesloten van erfgoed- of onderzoekspremies omwille van de eigenaar (zie artikel 11.1.1. van het Onroerenderfgoedbesluit) en
 - de werken voor een erfgoedpremie in aanmerking komen (zie artikel 11.2.1 tot en met 11.2.4)

Stap 2

* Het regelmatig gebruik moet blijken uit het kerkenbeleidsplan.

Hoe opstellen?

PROCEDURE

volgens nota Bourgeois

- Dialoog tussen direct betrokkenen: gemeentebestuur, kerkraden en Centraal Kerkbestuur, bisschoppelijke overheid
 - andere lokale actoren zoals socio-culturele verenigingen kunnen betrokken worden
 - Centraal Kerkbestuur neemt bij voorkeur regierol op van het lokaal overleg
-
-

Principes en aandachtspunten

- Langetermijnvisie: idealiter voor circa 20 jaar zoals beheersplannen voor beschermde kerken, maar kan ook gefaseerd (5 jaar – 10 jaar – langere termijn)
- Idee van geleidelijkheid – historisch perspectief
- Onttrekking is onomkeerbaar
- Kerken zonder vaste weekendviering dienen niet *a priori* herbestemd: kunnen anders ingezet worden in pastoraal, maar mét nevenbestemming
- Kritisch t.o.v. “de wereld is mijn dorp” principe
- • De kerk is niet het enige gebouw in een parochie en gemeente (vb. pastorieën en parochieuzalen)
-

Stappenplan voor overleg KBP

Stappenplan Kerkenbeleidsplan

- Stappenplan gebaseerd op:
 - Conceptnota Bourgeois (2011)
 - Decretale vereisten om subsidies te bekomen voor beschermde en niet-beschermde kerken
 - Pilotprojecten CRKC: Westhoek, Gent, Zwalm, ...
 - Ervaringen Vicariaat Vlaams-Brabant Mechelen
 - Doel: kerkenbeleidsplan opstellen. Implementatie van het plan hoort niet tot de opdracht.
 - **5 fases met Stuurgroep, Kerkelijke en Burgerlijke werkgroep, grotere publiek, bisdom, gemeente**
-

STAPPENPLAN

- FASE 1: **pastoraal plan**
- FASE 2a: overleg kerkelijke en burgerlijke overheid, gezamenlijke **stuurgroep**
- FASE 2b: raadplegen achterban en bevolking: **contactmomenten**
- FASE 3: opmaak **inventarissen**, standpunt gezamenlijke stuurgroep bepalen
- FASE 4: **goedkeuring** door bisschop en gemeenteraad
- FASE 5: publieke **infoavond** uit te voeren plan
- **NA HET KERKENBELEIDSPLAN**: implementatie

FASE 1

**OPSTELLEN VAN PASTORAAL OF
DEKENAAL PLAN**

Pastoraal of dekenaal plan

- Beleidsnota van de pastorale ploeg over de organisatie van de pastorale activiteiten in nieuwe pastorales eenheden, federaties, dekenaten, ...
- Daaruit afgeleid: welke rol spelen de kerken in dit beleid? Welke kerken zijn waarvoor nodig? Volledig of gedeeltelijk? Welke kerken zijn niet nodig en kunnen een andere bestemming krijgen?

Werkwijze

- Varieert per Bisdom
- Elk bisdom beschikt hiervoor over eigen stappenplannen en begeleidende documenten
 - > zie: <http://crkc.be/visie-en-stappenplannen-bisdommen>
 - Ook voor Bisdom Brugge

Kerk zijn vandaag
en de toekomst van
de **parochies**

Pastorale brief

Mgr. Jozef De Kesel

- open voor vragen
burgerlijke overheid in
een open geest
- hele problematiek met
grote omzichtigheid en
zorg behandelen
- vermijden van drastische,
bureaucratische
oplossingen
- luisteren naar plaatselijke
pastoraal
verantwoordelijken
- rekening houden met
gesprekken in functie van
het vormen van pastorale
eenheden

Conclusies: beleidsdocument

- Conclusies worden neergeschreven in een dekenaal of pastoraal plan
- Dit plan vormt idealiter de basis voor de verdere stappen in het opstellen van een kerkenbeleidsplan
- Kan in de loop van het proces nog verder verfijnd worden
- Als er nog geen finaal pastoraal plan voorhanden is voor de nieuwe pastorale zone, wordt – in overleg met het Vicariaat – best gekeken wat nu al kan worden overeengekomen (niet vastzetten naar de toekomst toe) + vermelding van opgestarte zonevorming bij ‘plan van aanpak’

transparant

EDITORIAAL

Kerk of kerk, gemeenschap of gebouw ...

Wat een uitdaging ligt er vandaag op ons bord? We worden verplicht om na te denken over een lange termijnvisie voor onze parochiekerken. De actuele pastorale situatie roept pertinente vragen op: hebben we kerken teveel? Moeten we nevenbestemmingen zoeken en wie zijn partners bij medegebruik? Zullen er kerken herbestede worden?

Zelf ben ik niet echt trouw aan één kerkgebouw. Ik voel me in vele, zo niet alle kerkgebouwen thuis. Waar ik ook kom, ik loop de kerk binnen, val even stil, strek een kaars aan, bid even, om dan weer verder te gaan. Maar ik zoek er ook de gemeenschap op, ik sluit me graag aan bij de mensen die er 'thuis' zijn.

Op Aswoensdag maakte ik de viering mee in mijn eigen parochie, een dorp in de Kempen. De weekkapel, met een glazen wand afgesloten van de grote kerk, was de geschikte gebedsruimte. Er is plaats voor een vijftigtal mensen en het werd zowaar spannend. De laatste beschikbare stoel werd kort na de start van de viering ook bezet. Het was wat schuffelen om een knulsje op het voorhoofd gedrukt te krijgen, en nadien nog een keer voor de communie. Maar het was intiem en gezellig. Een sterke verbondenheid van een plaatselijke geloofsgemeenschap waarin (bijna) iedereen iedereen kent.

Op zondag ga ik regelmatig naar de viering in de abdijkerk van Postel. De Romaanse kerk heeft een eigen, aparte sfeer en wanneer de zoon schijnt is de kerk nog mooier. De abdijgemeenschap viert de liturgie met wierook en gezangen, de talrijke aanwezigen komen van overal. Er zijn trouwe kerkgangers uit de buurt, er zijn toevallige toeristen of groepen die te gast zijn in de abdij, samen vormen ze gemeenschap. Ook hier voel ik me thuis, als lid van de abdijkerk ben ik betrokken bij deze gemeenschap en maak ik er een stukje deel van uit.

Regelmatig zoek ik verschillende kerken op, soms voor een belevings, soms omdat er feest gevierd wordt en ik iemand ken die daarbij betrokken is. Zo was ik op een viering bij de opening van een nieuw schoolgebouw dat vlak naast de kerk ligt. De start van de viering ging door in de kerk: een geweldig feest met fanfare, kinderen en ouders, leerkrachten, directie en schoolbestuur, een echt gemeenschapsgebeuren. En daar

middenin zaten de pastoor en de diaken die voorgingen in een dankviering om zoveel inzet en betrokkenheid van velen bij de school! Ik kom echter ook op plaatsen waar de kerk leeg staat, verkommert en bijna vraagt om gesloten te worden. De gemeenschap is zo klein geworden dat er geen andere keuze overblijft dan los te laten. Op andere plaatsen is ze gewoon te groot geworden en biedt een verbouwing soelaas. Creatief denken kan de toekomst van onze kerken me bepalen!

In de Goede Week ga ik vaak richting kathedraal, de moederkerk van ons bisdom. Aansluitend bij de werkdag val ik dan stil in de ruimte die zo overtuigend is en als vanzelf uitnodigt om 'naar boven' te kijken. Ik ontmoet er bekenden, mensen die zich engageren in onze Kerk of die gewoon toevallig in Antwerpen zijn. Met de christmaviering voel je de verbondenheid over alle parochies heen, heel wat priesters zijn aanwezig en met de vormelingen sluiten we aan als de Goede Week in de vakantiejaar: met de wijding van het christus, de olie voor de catechumenen en de ziekenzalving. Zoveel gelovigen zullen de heilende werking mogen ervaren!

En dan vind ik in mijn mailbox de uitnodiging van onze bisschop Johan Bonny voor het kerkwijdingsfeest van de kathedraal, de moederkerk van het bisdom. Hij schrijft:

"Niet de stenen van het gebouw staan centraal. Wel vieren we de levende stenen die onze diocese en kathedrale kerkgemeenschap vandaag gestalte geven. Het is een moment van dankbaarheid voor de inzet van velen en voor de verbondenheid tussen allen. Het is ook een gelegenheid om hoopvol en enthousiast vooruit te kijken. Maar meer nog is het een feest van de vriendschap." Ik wil er graag bij zijn!

Christa Damen, voorzitter

Recht op antwoord

In het jaarnummer van Transparant stond in het artikel 'Van Katholieke dialoogschool naar dialoogkerk' de volgende zin: 'Bijvoorbeeld: voor Wereldsolidariteit is paus Franciscus een inspirerende figuur. Voor Femma niet, omwille van zijn recente uitspraken over de priesterwijding van de vrouw.' Femma vraagt ons de volgende rechtzetting te noteren: 'Paus Franciscus is voor Femma wel een inspirerende figuur. Femma kiest voor een open en verbindende dialoog. Meningsverschillen beschouwt ze niet als breekpunten, maar als kansen voor een leerrijk gesprek.'

IPB-Transparant - Jaargang 20, nr. 2 - april 2017
Diensteadres: Tijdschrift van het Interdiocesaan Pastoraal Bureau
Diamantstraat 1 - 3040 Brassel - Tel. 0370/207 05 87
E-mail: ipb@interdioc.be - Website: www.ipbsite.be - Rix. 8294 7945 8228 8294
BIC: GUYEBE
Verenwoordelijke afgevoerd: Christa Damen - Afhankelijkheid: Brassel 4

IN 'T VIZIER

IPB-adviezen voor het opstellen van kerkenbeleidsplannen

Het commentaar in de marges werd geschreven op basis van de groepsproblemen op het Forum

In vergelijking met de kracht, de planmatigheid en de logica van het kerkgeboevenverhaal klinken de pastorale plannen doorgaans erg zwak en vaag. We hebben nood aan reflectie over de structuren waarin we onze pastorale verankeren. Welk toekomstgericht kerkbeeld hanteren we? Hoe bouwen we aan een ontkadering door vrijgesteld? Wat is er nodig om de pijlers liturgie, diaconie en verkenning évenwichtig uit te bouwen? Hoe zetten we in op gemeenschapsopbouw?

Het IPB-Bureau vraagt

1. om het kerkenplan in aanspraak met het pastorale plan te ontwikkelen;
2. om keuzes te maken die de toekomst van de christelijke geloofsbeleving openhouden en dus niet enkel gebaseerd zijn op krimpscenario's;

Kerkgebouwen mogen niet enkel bekeken worden in functie van de zondagmissen maar hebben een symbolische waarde en kunnen een zinvolle plek zijn voor zoekende, denkende mensen.

Wanneer de pastorale visie nog niet volledig duidelijk is, vragen we om geen onomkeerbare beslissingen te nemen maar aan te geven dat de toekomst van een kerkgebouw verder bestudeerd wordt.

3. om met de nodige creativiteit op zoek te gaan naar gebruik, medegebruik en verbinding van kerkgebouwen;

Naast de eigen catechetische en diaconale werking en de eredienst van andere christelijke denkbare, moet er oog zijn voor andere projecten.

4. om beslissingen i.v.m. de toekomst van kerkgebouwen in overleg te nemen; Dat betekent dat er tijd genomen wordt om met de verschillende betrokken partijen aan tafel te gaan zitten en een gesprek te voeren. Concrete vragen om aandacht voor volgende gesprekspunten:

- de parochies
- de scholen
- de jeugdbewegingen
- de middenvervangingsinstellingen
- de kerkfabrieken
- de bevolking
- het gemeentebestuur
- ...

Een oproep aan de scholen, jeugdbewegingen, middenveldorganisaties om stiel te geven aan hun visie en hun verwachtingen over onze kerkinfrastructuur. Waar zien organisaties als Broedertijk Delen, Weidjasschakels of Boerenbond, Chiro enz. kansen om een creatieve invulling te geven aan de ruimte van kerkgebouwen? Laat hen als organisatie reflecteren en hun visie kenbaar maken. En laat hun leden ter plaatse in het overleg stem geven aan die visie.

5. om een pastorale plan en/of kerkenplan pastoor goedkeuring aan de bisschop voor te leggen wanneer het besproken is en gedragen wordt door een breed groep van de lokale gemeenschap;
6. om de genomen beslissingen hierover op een heldere en directe manier te communiceren aan alle betrokkenen

De mensen die bij het overleg en het opstellen van deze plannen betrokken waren, krijgen inzage in de documenten zoals ze worden ingediend.

Een communicatieplan kan vooraf opgemaakt worden zodat de mensen die het sterkst betrokken zijn eerst en op een meer persoonlijke manier geïnformeerd worden.

Zodra zich bepaalde tendensen aftekenen in het lokaal overleg, is het goed om dit al door te geven aan de diocesaanse verantwoordelijken.

In het overleg is het juiste woordgebruik uiterst belangrijk. De definities van gebruik, valorisatie, medegebruik, nevengebruik en herbestemming worden door de bisschoppen uitgegeven in een folder (zie www.crk.be onder onroerend erfgoed, gebruik kerkgebouwen). Als bijvoorbeeld KVIL met een ShareFair gebruik maakt van een kerkgebouw is dat geen nevengebruik. Deze activiteit valt onder gebruik voor diaconie. We spreken over valorisatie wanneer de werkgroep Broedertijk Delen een concert organiseert in de kerk. Of wanneer een plaatselijke erfgoedcel een tijdelijke tentoonstelling opstelt waarin de geschiedenis van de parochie aan bod komt. Dez en vele andere initiatieven hebben er oog voor dat een kerk meer is dan een plaats waar liturgie gevierd wordt.

ipb.transparant

FASE 2

**OVERLEG KERKELIJKE EN BURGERLIJKE
OVERHEID**

GEZAMENLIJKE STUURGROEP

CONTACTMOMENTEN BEVOLKING

Algemeen startmoment

Oprichten stuurgroep en werkgroepen

Stuurgroep

Werkgroep van
de kerkelijke
instanties

Werkgroep van
de burgerlijke
overheid

Samenstelling en begeleiding

- **Stuurgroep** = vertegenwoordiging uit de werkgroepen van resp. kerkelijke instanties en burgerlijke overheid
- Deze stuurgroep kan **begeleid** worden door een deskundige (vrijwilliger of betaalde kracht) zoals WVI, Leiedal (intercommunales) of CRKC kunnen deze rol op zich nemen. Deze begeleider staat in voor:
 - Procesbegeleiding als moderator
 - Waken over doorloop van het traject
 - Logistieke ondersteuning
 - Deskundigheidsbewaking

Werkgroep van de kerkelijke instanties

- **Samenstelling:** vertegenwoordigers van
 - Hogere kerkelijke overheid (vicaris, afgevaardigde van de bisschop in CKB, deken)
 - Pastoresploeg, parochieteams, priester(s)
 - Kerkfabrieken, CKB
- > Leden hebben bij voorkeur complementaire expertises (erfgoed, financieel, technisch, juridisch enz.)
- >> consulteert haar achterban (alle kerkfabriek- en parochieploegleden, priesters, parochianen, etc.)

Kerkelijke werkgroep in actie

Werkgroep van de burgerlijke overheid

- **Samenstelling:**

- Beleid: burgemeester, schepenen van erediensten, patrimonium, financiën
 - Ambtenaren: patrimonium, erfgoed, communicatie, financiën
 - Optioneel:
 - vertegenwoordigers van alle fracties van de gemeenteraad
 - Vertegenwoordigers van het socio-cultureel werkveld (bv afgevaardigde van cultuurraad, erfgoedraad, ...)
- >> consulteert haar achterban (OCMW, adviesraden, verenigingen, etc.)

betrokkenen

burgers

Centraal
Kerkbestuur

parochieteam

Privé-partners

verenigingen

Deken,
priesters en
diakens

Gemeenteraad
Bisschop

kerkfabrieken

Schepencollege

Heemkundige
kring

parochianen

Contactmomenten in kerk voor parochianen en burgers

FASE 3

**OPMAAK INVENTARISSEN EN
STANDPUNT STUURGROEP BEPALEN**

Opmaak inventarissen

- Pastorale of dekenale inventaris:
 - Geeft aan welke gebouwen in de toekomst in gebruik blijven voor de eredienst, afgeleid uit het pastoraal/dekenaal plan
 - Welke kerken zullen hoofdkerk, bijkerk, kapel worden in de nieuwe eenheid – gebruikt voor de eredienst
 - welke kerken voor taken binnen diaconie, catechese, evangelisatie
 - Welke kerken worden nog voor andere pastorale taken gebruikt (patroonsfeesten, processies, begrafenissen, huwelijken, doopsels, catechese, gebedsmomenten, etc.)
 - Mogelijke selectiecriteria: spreiding, pastorale kernen, aard/architectuur van het gebouw, toekomstmogelijkheden
 - Deze inventaris wordt aan de Stuurgroep gerapporteerd

Opmaak inventarissen

- Gemeente en/of CKB/kerkfabrieken stelt inventaris op van de gebouwen, informatie nodig voor opstellen KBP:
 - Parochiekerken als gebouw, o.m. eigendomssituatie, erfgoedwaarde, bouwkundige toestand
 - Kosten op korte en middellange termijn
 - Parochiekerken in hun ruimtelijke omgeving
 - Actueel gebruik
 - Belangstelling van andere actoren
- Hulpmiddelen:
 - inventaris CRKC, rapporten Monumentenwacht, richtlijnen Vlaamse Bisschoppen, model van kerkenfiche CRKC
- Resultaat: een “kerkenportret” van elk van de kerken
- Gemeente maakt ook een lijst van andere noden qua infrastructuur in de volgende jaren: vb. bibliotheek, scholen, loketfuncties, cultureel centrum, vergaderruimte, feestzaal, etc.
- Resultaat wordt gerapporteerd aan de stuurgroep

“Samen op weg”

Mogelijk te verdelen taken bij gezamenlijk opstellen kerkenbeleidsplan Gemeente - Kerkfabrieken

Nota

1. Een kerkenbeleidsplan

Wanneer van toepassing?

Van zodra één kerk op het grondgebied van de gemeente subsidies wil aanvragen voor een beschermd monument, moet de gemeente beantwoorden aan de omschrijving zoals opgenomen in artikel 2.1. 31°/1.

Voor gemeentes die dossiers op de wachtlijst hebben staan (en dus ontvankelijk verklaard zijn binnengekomen), dient er voor 1/10/2017 een goedgekeurd kerkenbeleidsplan opgesteld te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

· INHOUDSTAFEL ¶

¶	
INHOUDSTAFEL.....	→
INLEIDING.....	→
1. SITUERING KERKGEBOUWEN.....	→
2. FICHE PER KERKGEBOUW.....	→
2.1. Naam kerk in naam deelgemeente.....	→
2.1.1. Identificatie.....	→
2.1.2. Beschrijving.....	→
2.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	→
2.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	→
2.2. Naam kerk in naam deelgemeente.....	→
2.2.1. Identificatie.....	→
2.2.2. Beschrijving.....	→
2.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving.....	→
2.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie.....	→
2.3. Naam kerk in naam deelgemeente.....	→
2.3.1. Identificatie.....	→
2.3.2. Beschrijving.....	→

In te vullen sjabloon van CRKC of Bisdom Brugge

2. FICHE-PER-KERKGEBOUW

2.1. Naam-kerk-in-naam-deelgemeente

Foto-kerk

2.1.1. Identificatie

Naam: officiële naam-kerk (andere-benaming(en))

Geografische-ligging

→ Straatnaam-nr., postnummer naam-deelgemeente, naam-wijk (indien-van-toepassing)

→ Provincie: naam-provincie

Plaats-in-kerkelijke-structuur

→ Bisdom: naam-bisdom

→ Dekenaat: naam-dekenaat

→ Parochie: naam-parochie

Eigenaar: naam-eigenaar

Bescherming(en)

→ Niet-beschermd

→ Beschermd-als-aard-bescherming (monument, stads- of dorpsgezicht, landschap...)-sinds datum-bescherming

→ Gedeeltelijk-beschermd-als-monument (orgel, toren...)

Tips

--Waar-informatie-te-vinden

• De-bevraging-van-het-CRKC-aan-alle-kerkbesturen-uit-2012-2013. De-basisgegevens-hiervan-wind-je-via <http://crkc.be/databank-parochiekerken> (gelinkt-aan-ODIS). Een-Excel-bestand-met-de-uitgebreide-gegevens-van-alle-kerken-per-gemeente-kan-bij-het-CRKC-aangevraagd-worden.

• De-inventaris-van-het-bouwkundig-erfgoed, via-<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

• Het-beschermingsbesluit (indien-van-toepassing), via-de-inventaris-van-het-bouwkundig-erfgoed (zie-hoger).

• Website-van-Kerken-in-Vlaanderen, via <http://www.kerkeninvlaanderen.be>.

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische-waarde

Tekst

Tips

--Wat

• Een-korte-geschiedenis-van-het-kerkgebouw-en-zijn-inboedel.

• Bespreek-bijv.-de-volgende-items:

○ Algemene-beschrijving

→ Aard-van-het-gebouw: zaalkerk, kruiskerk, basiliek, koepelkerk...

→ Aanwezigheid-van-sacristie, toren (type)...

→ Welke-stijl-kenmerkt-het-gebouw?

○ Beknopte-bouwgiedenis

→ Ontstaan-van-het-kerkgebouw (bouwjaar, inwijding, architect...)

→ Belangrijkste-gebeurtenissen-en-restauratiecampagnes.

○ Korte-bespreking-orgel-en-roerend-erfgoed

→ Orgel: datering, bouwer...

→ Roerend-erfgoed (schilderijen, beeldhouwwerk, vaatwerk, textiel...)

• Is-er-een-inventaris (papier-en/of-digitaal)?

• Bespreek-de-belangrijkste-stukken (+ evt. foto).

--Waar-informatie-te-vinden

• De-bevraging-van-het-CRKC-aan-alle-kerkbesturen-uit-2012-2013. De-basisgegevens-hiervan-wind-je-via <http://crkc.be/databank-parochiekerken> (gelinkt-aan-ODIS). Een-Excel-bestand-met-de-uitgebreide-gegevens-van-alle-kerken-per-gemeente-kan-bij-het-CRKC-aangevraagd-worden.

• De-inventaris-van-het-bouwkundig-erfgoed, via-<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>. Het-is-voldoende-deze-tekst-te-kopiëren-voor-het-onderdeel "Cultuurhistorische-waarde".

• Het-beschermingsbesluit (indien-van-toepassing), via-de-inventaris-van-het-bouwkundig-erfgoed (zie-hoger).

• Websites: websites-over-de-lokale-geschiedenis, www.kerkeninvlaanderen.be...

• Infobrochures, -posters-en-panels, boekjes-over-de-lokale-geschiedenis...

• Je-kan-nagaan-of-er-bij-lokale-historici-of-de-lokale-heemkundige-kring-informatie-voorhanden-is.

..... Pagina-einde

Sterkte-zwakte analyse door stuurgroep

- Op basis van de kerkenportretten wordt met de stuurgroep een sterkte-zwakte analyse van elk van de kerken gemaakt. Startpunt is het toekomstig gebruik zoals voorgesteld in het dekenaal/pastoraal plan:
 - Welke sterkten of zwakten hebben de kerken?
 - Welke mogelijkheden hebben de kerken voor een eventueel ander gebruik?
-
-

Gemeenschappelijk standpunt

- Op basis van pastoraal plan, kerkenportretten en sterkte-zwakte analyse, zoekt de Stuurgroep naar een gemeenschappelijk standpunt
- Uitschrijven van het ontwerp Kerkenbeleidsplan op basis van gemeenschappelijk standpunt
 - Hulpmiddelen: sjabloon kerkenbeleidsplan CRKC, documenten Bisdome Brugge, modellen van goedgekeurde kerkenbeleidsplannen van andere gemeenten (via CRKC)

FASE 4

**GOEDKEURING DOOR BISSCHOP EN
GEMEENTERAAD**

Goedkeuring van het Kerkenbeleidsplan

- Ondertekening van het Kerkenbeleidsplan voor principieel akkoord door stuurgroep, burgerlijke (burgemeester, verantwoordelijke schepenen, secretaris) en kerkelijke werkgroep (vertegenwoordiger van de bisschop, voorzitter CKB)
- **Bisschop** hecht vervolgens zijn goedkeuring aan het definitieve ondertekende ontwerp: attest
- Vervolgens wordt het Kerkenbeleidsplan voorgelegd aan de **Gemeenteraad** en volgt een gemeenteraadsbesluit.

FASE 5

**INFOAVOND GROTE PUBLIEK
OVER TOEKOMST**

Informeren van het brede publiek

- Voorstelling van ontwerp kerkenbeleidsplan tijdens een “Open Avond” voor parochianen en burgers
 - Aandacht voor goede communicatie: uitnodiging, presentatie enz.
- Duiden op nood aan inzet van alle partijen, zowel pastoraal als voor nieuwe profane invullingen : kerk centraal in dorps- of wijkgebeuren

Als burgers over hun kerk praten

Diverse parochies en gemeenten betrekken bevolking bij de uitbouw van hun kerkenplan

- Conceptnota-Bourgeois zet aan tot gedragen kerkbeleid
- CRKC helpt parochies en gemeentes bij het betrekken van burgers
- Concreta invulling van participatie varieert van kerk tot kerk

Christel BOUWENAGENTS in juni 2015 publiceerde toenmalig minister van Binnenlandse Zaken (deert Bourgeois (D66)) zijn conceptnota Kerkstrategie voor de Vlaamse parochies. Daarop gaf de Vlaamse regering de beleidslijnen en gemeentelijke overheden de opdracht per gemeente een langverwacht advies uit te werken over het toekomstige gebruik van hun parochiekerken.

De visie moet volgens de nota-burgers lokaal vertaald zijn. „Het is belangrijk om te zoeken naar gedragen en haalbare oplossingen”, zo lezen we ook in de voorstellen burgers dan ook actief betrekken bij het uitwerken van een kerkbeleidplan.

Parochies en gemeentes die een participatierapport uitbrengen, kunnen voor begeleiding onder meer terecht bij het Centrum voor Religieuze Kerk en Cultuur (CRKC), een adviescentrum voor het religieuze erfgoed. Bij het ontwikkelen van een kerkbeleidplan gaan wij uit van een proces in enkele stappen”, zegt Jonas Danciken van CRKC dit. „Allereerst heb je nodig een een gedragen pastoraal

toekomstplan. Daarvoor zijn de kerken, parochies en bidonnen zelf verantwoordelijk. Of parochianen reeds in die fase breed worden geraadpleegd, verschilt van plek tot plek. Soms begint het pastoraal plan bovendien al weliswaar te worden voor de realisatie van welke gebouwen een nieuw- of herbestemming krijgen. „In andere gevallen groeit die bestelling pas nadat”, zegt Jonas Danciken. „Het verdere proces wordt doorgezet aangevuld door een gemeentelijke werkgroep met vertegenwoordigers van de gemeente, kerkefabrieken en parochiale beleidsorganen. Zij vergelijken de noden en wensen van parochie en gemeente en te maken een gezamenlijke inventaris van de gebouwen.”

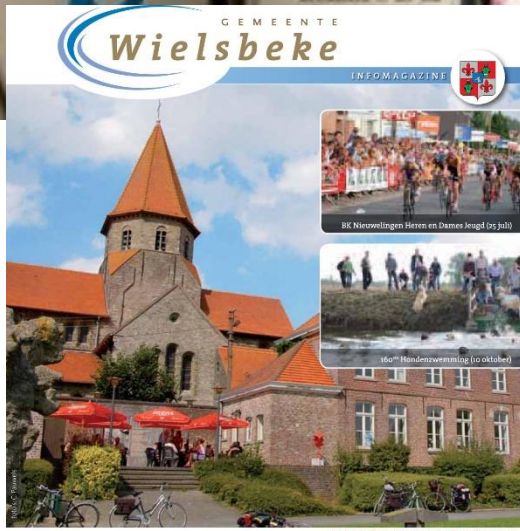
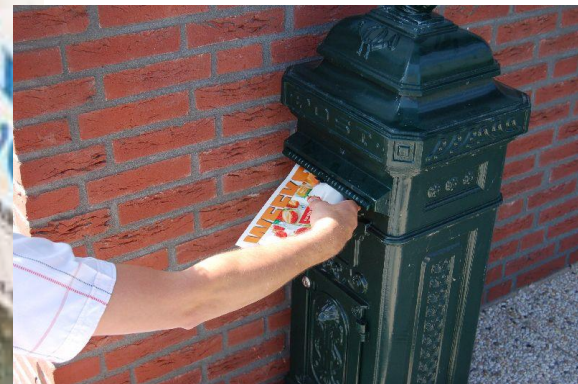
Participatie leidt vaak tot originele ideeën, ook voor de pastoraal

Ook bij de samenstelling van dat overlegcomité speelt het stromen naar gedragenheid een rol. Zo werd in het West-Vlaamse Poelkapelle, waar de parochie de Oude-Lieve-Vrouwkerk zal dienen naar de basisschools kinderopvang en een consultielovereenkomst van kind en gezin, gekozen voor brede vertegenwoordiging. „Zeker voor de ontwikkeling van de liturgische missie trokken we mensen uit diverse hoeken aan”, vertelt pastoor Ivo Deuyndt. „Daarnaar bekijken we hoege die afvender van het parochieleven staat, maar expertise hebben in kunst en architectuur. Via een website en Facebook hadden we de bevolking ook op de hoogte.”

Het breder publiek informeren, is mensen de volgende stap in het proces. Het CRKC begeleidt al diverse informatiemomenten. „Dergelijke gesprekken worden leveren vaak originele ideeën op, ook voor de pastoraal”, vertelt Jonas Danciken. „Die laatste besprekingen we dan aan het parochieleven. Soms starten we al met inventarisatie tijdens de inventarisatie, soms nadat. Belangrijk is dan ook dat je aangestipt hoever het proces gevorderd is en welke beslissingen genomen zijn.” Ook in het Limburgse Kiewit, waar gemeente en parochiebediening samenwerken met de LHWD bij de ontwikkeling van hun plan, stond het betrekken van burgers hoog op de agenda. „Stimulansen van LHWD-organisatoren van dorpsvergaderingen”, zegt Jaak Simons, voorzitter van het gemeentelijk kerkbestuur. „Het behelpt van aangepaste vragenlijsten bereiden te in kaart te zetten leeft bij de mensen. In andere maanden worden we uitgenodigd voor de overlegingen en hiertoe we naar individuele burgers met een uitgesproken mening of bepaalde expertise.”

Aanpassingen aan het decennium op het gemeentelijk erfgoed van parochies en gemeentes in samen aan noveraar bij de afwerking van hun kerkbeleidplan. „Iets hoeft dat burgerparticipatie niet uit te sluiten”, zegt Jonas Danciken. „Iets goedkeurd, kunnen burgers bereiden ook bij de concreta invulling van het kerkbeleidplan betrokken worden. Daarnaast zal de komende jaren nog intensief gewerkt worden.”

Goede communicatie

mei 2017

Bloedinzameling Rode Kruis (12 mei)

Opening schorspiste Hernieuwburg (17 april)

Veilig | <https://www.facebook.com/nieuwlevenatkerk>

Nieuwlevenatkerk

nieuwleven@kerk

Poelkapelle heeft een plan

Nieuwlevenatkerk @nieuwlevenatkerk

Startpagina

Info

Foto's

Vind-ik-leuks

Video's

Evenementen

Berichten

En pagina maken

Vind ik leuk | Volgen | Delen

Voor jou uitgelicht

In Poelkapelle informeert een werkgroep communicatie de bevolking. ©Vlto Corber Stock

GEEF UW MENING OVER DE TOEKOMST VAN DE KRUISHOUTEMSE KERKEN

CONTACTMOMENTEN IN CC DE MASTBLOEM

Donderdag 27 april 2017 om 20.00 u.
(kerken Kruishoutem, Marolle en Nokere)

Woensdag 3 mei 2017 om 20.00 u.
(kerken Lozer, Wannegem en Lede)

De Vlaamse overheid verplicht sinds kort de gemeentes en kerkfabrieken om werk te maken van een langetermijnvisie over de kerkgebouwen op hun grondgebied. De opmaak van zo'n kerkenbeleidsplan is noodzakelijk wegens het dalende kerkbezoek en de daarmee gepaard gaande reorganisatie van de pastorale activiteiten. Voor elke Rooms-katholieke kerk zal gekozen moeten worden uit één van de volgende scenario's:

- parochiekerk (onveranderde situatie)
- nevenbestemming (erediensten én niet-kerkelijke functies onder één dak)
- herbestemming (onttrokken aan de eredienst, niet-religieuze functie(s) voor het gebouw)

Kruishoutem heeft het 'Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur' (CRKC) onder de arm genomen om samen met het centraal kerkbestuur (CKB), de vijf kerkfabrieken, het parochieteam en de hele Kruishoutemse bevolking een gedragen en positief toekomstverhaal voor de kerken van Kruishoutem, Marolle, Lozer, Nokere, Wannegem en Lede uit te werken.

In het nieuwe pastoraal plan is de Sint-Eligiuskerk van Kruishoutem aangeduid als kerk waar sowieso elk weekend nog een eucharistieviering zal doorgaan (parochiekerk). Vanaf juli 2017 zullen de andere kerken enkel gebruikt worden voor occasionele vieringen, huwelijken en begrafenissen, maar zijn ze vatbaar voor neven- of herbestemming.

De volgende maanden zullen we verder informatie verzamelen en de visie op de toekomst van deze kerken bepalen. Hierbij willen we graag rekening houden met de meningen van alle parochianen en burgers van Kruishoutem.

We doen dan ook een warme oproep om deel te nemen aan de contactmomenten over de toekomst van de Kruishoutemse kerken. Na een korte inleiding met toelichting over het (wettelijk) kader en voorbeelden zal op deze avonden ruimschoots tijd zijn om uw toekomstideeën over uw kerk mee te geven. De ideeën moeten mee vormgeven aan een eerste ontwerp van een kerkenbeleidsplan.

Kunt u niet langskomen maar u heeft toch een interessant idee, laat het ons voor 27 april 2017 weten via kerkenplan@kruishoutem.be of via de inzamelbus in het gemeentehuis.

Meer informatie over dit project vindt u op www.crkc.be en www.kruishoutem.be. Een uitgebreidere versie van deze tekst kan u verkrijgen aan de infobalie van het gemeentehuis.

Praktische tips opmaak KBP

Criteria nazicht

Agentschap Onroerend Erfgoed

- Inhoudelijk

0. Identificatie

1. Beschrijving

- a) Cultuurhistorische waarde
- b) Architecturale mogelijkheden
- c) Bouwfysische toestand

2. Situering in de ruimtelijke omgeving

3. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

4.
 - a) Een **onderbouwde visie** op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie
 - b) Een **plan van aanpak** hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht

- Vormelijk

o Goedkeuring representatief orgaan erkende erediens
(**Bisdom**)

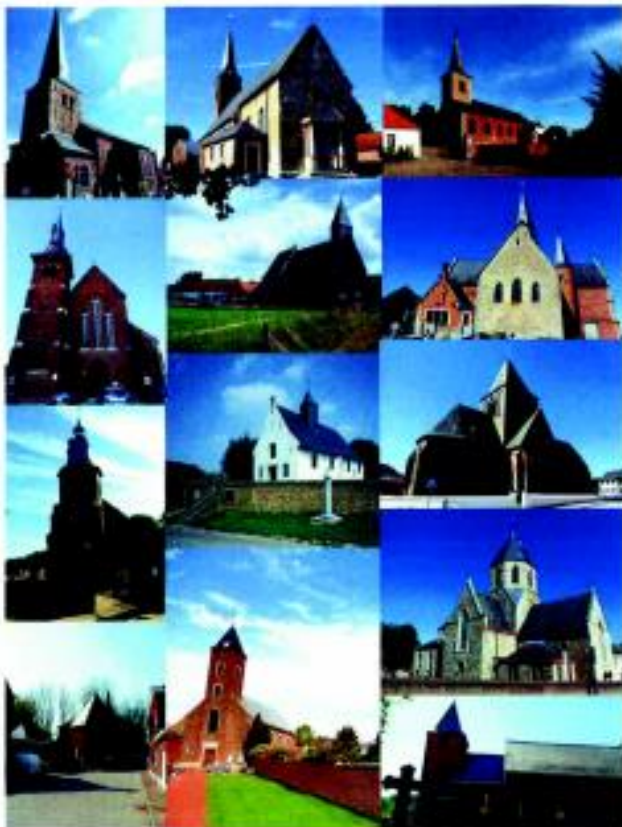
o Goedkeuring voogdijoverheid (**Gemeente** of Provincie)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

KERKENBELEIDS- PLANNEN

Inspiratienota / 22.02.2017

KERKENBELEIDSPAN ZWALM

Goedgekeurd in de gemeenteraadszitting van 13.10.2016

De gemeentesecretaris,
Tineke Van Nieuwenhuyze

De voorzitter van de gemeenteraad
Werner Baudewij

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Hugo Biets, Voorzitter; de heer Patrick Dewael, Burgemeester; de heer Gerard Stassen, Schepen; mevrouw An Christiaens, Schepen; de heer Eddy Manet, Schepen; de heer Guy Schiepers, Schepen; de heer Jos Schouterden, Schepen; de heer Patrick Jans, Schepen; de heer Marc Hoogmartens, Schepen; de heer Johnny Vrancken, Schepen/Voorzitter OCMW; de heer Victor Cluckers, Raadslid; mevrouw Carmen Willems, Raadslid; de heer Francis Bellefontaine, Raadslid; de heer Julien Boulet, Raadslid; de heer Guido Roosen, Raadslid; de heer Geert Landmeters, Raadslid; mevrouw Greetje Adams, Raadslid; de heer Bart Princen, Raadslid; de heer Mark Vanherf, Raadslid; mevrouw Jeannine Vanvinckenroye, Raadslid; de heer Krijn Henrotte, Raadslid; de heer Chris Pietermans, Raadslid; mevrouw Greta Vermeulen, Raadslid; de heer Toon Caubergh, Raadslid; de heer Fons Dewelf, Raadslid; de heer Patrick Leenders, Raadslid; mevrouw Nicole Christiaens, Raadslid; de heer Luc Houbrechts, Stadssecretaris

Afwezig:

mevrouw Christiane Thys, Raadslid; de heer Bram Bamps, Raadslid; mevrouw Kathleen Nelissen, Raadslid; mevrouw Fabienne Poncelot, Raadslid; de heer Ruben Stassen, Raadslid

2 2016_GR_00146 ARCHIEF - GOEDKEURING PAROCHIEKERKENPLAN TONGEREN
- GOEDKEURING

BEKNOPT SAMENVATTING VAN BESLISSING

De gemeenteraad geeft goedkeuring aan het parochiekerkenplan voor Tongeren

MOTIVERING

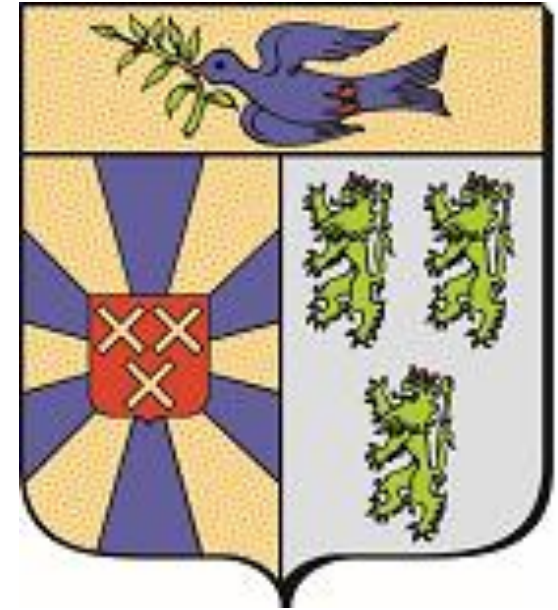
JURIDISCHE GROND

De stad is verplicht om te beschikken over een parochiekerkenplan waarin een visie omtrent het kerkelijk patrimonium en het gebruik ervan wordt gedefinieerd. Dit o.a. voor betoelaging van werken aan gebouwen van de eredienst.

ARGUMENTATIE

In 2014 werd een bevraging gedaan door het Bisdom Hasselt bij het pastorale team enerzijds en het Centrale Kerkbestuur en de lokale kerkbesturen anderzijds i.v.m. de actuele en toekomstige pastorale behoeften in onze stad. Deze bevraging leidde uiteindelijk tot een door het Bisdom Hasselt goedgekeurd pastoraal plan waarin wordt voorzien dat in de toekomst voor Tongeren min. 8 kerken

Principiële goedkeuring

Dentergem

Definitieve goedkeuring

VREDESSTAD

Aan het college van burgemeester en schepenen van

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail		-	
Annie Foubert		telefoonnummer	datum
annie.foubert@vlaanderen.be		02 553 64 12	28-04-2017

Betreft: Kerkenbeleidsplannen en restauratie- en erfgoedpremies

Gesicht college van burgemeester en schepenen,

Omdat er de laatste tijd veel vragen en misverstanden ook zijn over de kerkenbeleidsplannen die wij vanuit de regelgeving voor onroerend erfgoed bekijken, willen we u met deze brief één en ander nog eens helder schetsen. We gaan daarbij in op de regelgeving, vervolgens bespreken we de toepassing van die regelgeving en tenslotte verwijzen we u naar mogelijke begeleiding bij de opmaak van de kerkenbeleidsplannen.

1. Regelgeving

Het Onroenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 bepaalt dat voor beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst een actueel kerkenbeleidsplan een voorwaarde is voor het bekomen van een erfgoedpremie. Sinds 1 januari 2017 is het hebben van een actueel kerkenbeleidsplan ook een voorwaarde voor het bekomen van een restauratiepremie voor beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst volgens het Monumentendecreet (nieuwe overgangsregeling in Onroenderfgoeddecreet).

Dit betekent dat alle kerkenbeleidsplannen die als voorwaarde gelden binnen de onroenderfgoedregelgeving, moeten voldoen aan de definitie van een kerkenbeleidsplan in het Onroenderfgoeddecreet. Deze definitie van een kerkenbeleidsplan is echter niet nieuw, ze werd reeds vermeld in de conceptnota 'Een toekomst voor Vlaamse parochiekerken' van 24 juni 2011.

Een kerkenbeleidsplan moet voor onze toepassing tegemoet komen aan de definitie van een kerkenbeleidsplan zoals gedefinieerd in artikel 2.1, 31°/1 van het Onroenderfgoeddecreet. Het moet goedgekeurd zijn door eerst het representatief orgaan van de betrokken eredienst en vervolgens door de gemeente of de provincieraad. Het moet een lokaal gedragen langtermijnvisie bieden voor alle gebouwen die bestemd zijn voor die betrokken eredienst op het grondgebied van de gemeente of provincie en minimaal de volgende basisgegevens bevatten:

- een beschrijving van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst, met onder meer hun cultuurhistorische waarde, architecturale mogelijkheden en bouw fysieke toestand;
- de situering van elke gebouw bestemd voor de eredienst in de ruimtelijke omgeving;
- een beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie van de betrokken gebouwen bestemd voor de eredienst;
- een onderbouwde visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie van de betrokken gebouwen, inclusief een plan van aanpak hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht.

2. Toepassing regelgeving

Een kerkenbeleidsplan dat beantwoordt aan de definitie in de hierboven vermelde regelgeving, is voor gebouwen voor de erkende eredienst een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een erfgoedpremie.

Ook voor de kerkendossiers die werden ingediend volgens de regelgeving die van toepassing was vóór 1 januari 2015 (restauratiepremie) en die op de wachtlijst staan van goed te keuren restauratiepremies, is een kerkenbeleidsplan dat voldoet aan de nieuwe definitie noodzakelijk. Hiervoor is een overgangsperiode voorzien tot en met 30 september 2017 om het goedgekeurde kerkenbeleidsplan aan het agentschap Onroerend Erfgoed te bezorgen. Als het agentschap op 1 oktober 2017 geen actueel kerkenbeleidsplan heeft ontvangen, zal een nieuwe premieaanvraag volgens artikel 10.2.1 moeten ingediend worden.

Een kerkenbeleidsplan hoeft zeker geen lijvig document van tientallen pagina's te zijn. Er moet wel een invulling gegeven worden aan alle elementen van de definitie zoals vermeld in artikel 2.1, 31°/1 van het Onroenderfgoeddecreet. Het agentschap Onroerend Erfgoed beoordeelt de kerkenbeleidsplannen enkel op hun conformiteit met deze criteria en spreekt zich niet uit over de inhoudelijke kwaliteit van de plannen.

3. Begeleiding

Voor de invulling van de gevraagde criteria kan inspiratie gevonden worden in de inspiratienota, die door het agentschap Onroerend Erfgoed werd opgesteld in samenspraak met het CRKC. Het CRKC heeft daarnaast een sjabloon uitgewerkt dat kan helpen bij de opmaak van het kerkenbeleidsplan en stelt een voorbeeld van een goedgekeurd kerkenbeleidsplan ter beschikking. Meer info hierover kan teruggevonden worden op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed (www.onroenderfgoed.be) en het CRKC (www.crkc.be).

Kerkenbeleidsplannen getoetst aan criteria uit het decreet

- RECENTE WIJZIGING
- **vraag om uitleg** inzake de beoordeling van de ingediende gemeentelijke kerkenbeleidsplannen en het aansluitende debat in de parlementaire **Commissie** voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en **Onroerend Erfgoed**
- Vanaf nu alleen nagekeken en getoetst aan de criteria zoals bepaald in art. 2.1 31°/1 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013
- Al ingediende dossiers worden herbekeken, minimumcriteria voor nieuw ingediende dossiers

Minimumcriteria: voor elk punt informatie vermelden

- Inhoudelijk

0. Identificatie

1. Beschrijving

- a) Cultuurhistorische waarde
- b) Architecturale mogelijkheden
- c) Bouwfysische toestand

2. Situering in de ruimtelijke omgeving

3. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

4.
 - a) Een **onderbouwde visie** op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie
 - b) Een **plan van aanpak** hoe de toekomstige invulling met nevenfuncties of herbestemming ervan zal worden onderzocht

- Vormelijk

- o Goedkeuring representatief orgaan erkende eredienst (**Bisdom**)
- o Goedkeuring voogdijoverheid (**Gemeente** of Provincie)

Cruciaal om voor elke onderdeel **KORT gegevens** op te nemen in het plan en duidelijk te maken dat **overleg en reflectie** over kerken op gang komt :
basisinfo + plan van aanpak

**Opmaak basis kerkenbeleidsplan is
zeker mogelijk met vrijwilligers
kerkfabrieken, gemeente en parochie**

**Geen grote kosten voor externe
bureaus nodig om uitgebreid dossier
laten op te maken**

KORT maar volledig plan VOLSTAAT

(onderlijnd en in vet zeker vermelden)

In te vullen sjabloon

2. FICHE-PER-KERKGEBOUW

2.1. Naam kerk in naam deelgemeente

Foto kerk

2.1.1. Identificatie

Naam: officiële naam kerk (andere benaming(en))

Geografische ligging

→ Straatnaam-nr., postnummer naam deelgemeente, naam-wijk (indien van toepassing)

→ Provincie: naam provincie

Plaats in kerkelijke structuur

→ Bisdom: naam bisdom

→ Dekenaat: naam dekenaat

→ Parochie: naam parochie

Eigenaar: naam eigenaar

Bescherming(en)

→ Niet beschermd

→ Beschermd als aardbescherming (monument, stads- of dorpsgezicht, landschap...)
sinds datum bescherming

→ Gedeeltelijk beschermd als monument (orgel, toren...)

Tips

--Waar informatie te vinden

• De bevraging van het CRKC aan alle kerkbesturen uit 2012-2013. De basisgegevens hiervan vind je via <http://crkc.be/databank-parochiekerken> (gelinkt aan ODIS). Een Excel-bestand met de uitgebreide gegevens van alle kerken per gemeente kan bij het CRKC aangevraagd worden.

• De inventaris van het bouwkundig erfgoed, via

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

• Het beschermingsbesluit (indien van toepassing), via de inventaris van het bouwkundig erfgoed (zie hoger).

• Website van Kerken in Vlaanderen, via <http://www.kerkeninvlaanderen.be>.

2.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Tekst

Tips

--Wat

• Een korte geschiedenis van het kerkgebouw en zijn inboedel.

• Bespreek bijv. de volgende items:

○ Algemene beschrijving

→ Aard van het gebouw: zaalkerk, kruiskerk, basiliek, koepelkerk...

→ Aanwezigheid van sacristie, toren (type)...

→ Welke stijl kenmerkt het gebouw?

○ Beknopte bouwgeschiedenis

→ Ontstaan van het kerkgebouw (bouwjaar, inwijding, architect...)

→ Belangrijkste gebeurtenissen en restauratiecampagnes.

○ Korte bespreking orgel en roerend erfgoed

→ Orgel: datering, bouwer...

→ Roerend erfgoed (schilderijen, beeldhouwwerk, vaatwerk, textiel...)

• Is er een inventaris (papier en/of digitaal)?

• Bespreek de belangrijkste stukken (+ evt. foto).

--Waar informatie te vinden

• De bevraging van het CRKC aan alle kerkbesturen uit 2012-2013. De basisgegevens hiervan vind je via <http://crkc.be/databank-parochiekerken> (gelinkt aan ODIS). Een Excel-bestand met de uitgebreide gegevens van alle kerken per gemeente kan bij het CRKC aangevraagd worden.

• De inventaris van het bouwkundig erfgoed, via

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>. Het is voldoende deze tekst te kopiëren voor het onderdeel "Cultuurhistorische waarde".

• Het beschermingsbesluit (indien van toepassing), via de inventaris van het bouwkundig erfgoed (zie hoger).

• Websites: websites over de lokale geschiedenis, www.kerkeninvlaanderen.be...

• Infobrochures, posters en panelen, boekjes over de lokale geschiedenis...

• Je kan nagaan of er bij lokale historische of de lokale heemkundige kring informatie voorhanden is.

1 IDENTIFICATIE

1.1 NAAM

Parochiekerk Sint-Odulphus

Figuur 11: Parochiekerk Sint-Odulphus (links) (bron: Inventaris onroerend erfgoed) en het beschermd dorpsgezicht met aanduiding van de kapel (rechts)

1.2 LIGGING

Bronstraat z.n. te 3440 Zoutleeuw (Halle-Booienhoven)

1.3 EIGENAAR

Kerkfabriek Sint-Leonardus

1.4 BESCHERMING

- Beschermd als stads-of dorpsgezicht 'Parochiekerk Sint-Odulphusparochie en omgeving', 07/06/1994
- Omvat de bescherming als monument 'Parochiekerk Sint-Odulphus: orgel', 19/12/2014

2 BESCHRIJVING

2.1 CULTUURHISTORISCHE WAARDE

Het kerkgebouw (1840) heeft een bescheiden bakstenen volume¹⁴. De hoek- en vensteromlijsting werd opgetrokken in natuursteen. In de kerk bevindt zich een merkwaardig orgeltje uit de eerste helft van de 18^e eeuw, beschermd als monument. Het betreft een verplaatsbaar rococo-orgel dat in 1860 werd gekocht door de kerk. Het met een haag en een laag muurtje afgesloten kerkhof telt een drietal waardevolle grafkruisen in

¹⁴ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, 1974, Kerk Sint-Odulphus, <http://oerjet.be/ijna.be/results.php?lijsttype=BA&inval=Kerk+Sint-Odulphus+3438Booienhoven/Halle-Booienhoven/532> (geraadpleegd op 8 februari 2017).

hardsteen uit de 17e en 18e eeuw. Het geheel van kerk en pastorie vormt een landschappelijk waardevol ensemble door de strak afgeijnde volumes van kerk en pastorie, midden van de akkers en weiden¹⁵.

2.2 ARCHITECTURALE MOGELIJKHEDEN

Het is een zaalkerk met ingebouwde westtoren, een eenbeukig schip van drie travéeën, een smaller koor met polygonale apsis en een sacristie aan de oostzijde¹⁶.

Figuur 12: Interieur Sint-Odulphuskerk

Ruimtes

Portaal (7 m²)

Het portaal geeft toegang tot de kerk.

Schip (117 m²)

In het schip staan alle stoelen opgesteld.

Koor (46 m²)

Het koor kan worden betreden door één trede te nemen. Hier staat ook het waardevol orgeltje.

Sacristie (10 m²)

De sacristie bevindt zich achter het koor. Hierin staan verschillende opbergkasten.

¹⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, 2017, Parochiekerk Sint-Odulphus, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/200022> (geraadpleegd op 8 februari 2017).

¹⁶ Ceulemans, C., 1980, Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen: PROVINCIE BRABANT Kanton Lanen, Ministerie van Nederlandse cultuur, Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Brussel.

Technieken

De technische installaties zijn verouderd (jaren '70-'80) maar werken nog. De kerk bezit nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, water en gas. De kerk wordt verwarmd met gas via radiatoren, die geplaatst zijn aan de zijanten van het schip.

Toegankelijkheid

Om de kerk te betreden moeten er drie treden genomen worden.

Mogelijkheden tot compartimentering of tot uitbreiding

De Sint-Odulphuskerk ligt in een beschermd dorps- of stadsgezicht. De kerk met uitzondering van het historische orgelje zelf is niet beschermd.

Gezien de grootte van de kerk alsook de opbouw is een grootschalige compartimentering moeilijk, tenzij een opsplitsing tussen schip en koor. Wel zijn er eventueel mogelijkheden tot het implementeren van kleinere meubels.

Aangezien de kerk deel uitmaakt van een beschermd stadsgezicht, en zich rond de kerk een begraafplaats bevindt is het aanbouwen van nieuwe volumes niet vanzelfsprekend.

2.3 BOUWFYSISCHE TOESTAND

De bouwfysische toestand van het gebouw is over het algemeen goed. In het koor is de verf lokaal aan het afbladderen wegens een eerder lek ter hoogte van de vergaarbak. Dit is reeds hersteld, doch het voegwerk is in deze zone nog te herstellen.

3 SITUERING VAN HET GEBOUW IN ZIJN RUIMTELIJKE OMGEVING

De kerk is excentrisch gelegen in een landelijke omgeving. Rondom het complex van kerk en pastorie bevindt zich een agrarische zone. De Sint-Odulphusbeek stroomt ten noorden van de kerk. De opvallend geïsoleerde inplanting is een gevolg van het gewijzigd tracé van de steenweg Zoutleeuw-Wideren, waarlangs zij oorspronkelijk lag. Bijgevolg is het een populair punt op diverse wandel- en fietsroutes. Tegenover de kerk bevindt zich ook een bushalte ('Halle-Booienhoven Parochiezaal').

4 BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

In 2016 werd de classicistische Sint-Odulphuskerk van Booienhoven-Zoutleeuw gefuseerd met de centrumparochie Sint-Leonardus Zoutleeuw. Het kerkje wordt sinds 2008 niet meer gebruikt voor de eredienst. Om dit kerkje in aanmerking te laten komen voor desaffectatie zal een aanvraag ingediend worden bij de bisschoppelijke overheid.

5 TOEKOMSTVISIE

In het kader van het onderzoek naar een mogelijke herbestemming laat de stad Zoutleeuw momenteel onderzoeken of het kerkje, dat omgeven is door het kerkhof, kan ingericht worden als columbarium-kerk. De Sint-Odulphuskerk en het omringende kerkhof, dat nog in gebruik is, zijn eigendom van de kerkfabriek Sint-Leonardus Zoutleeuw. De kerkfabriek Sint-Leonardus kan zich vinden in bovengenoemd project van de stad Zoutleeuw. De uiteindelijke bestemming zal aan de goedkeuring van de bisschoppelijke overheid worden onderworpen.

Opmerking: rechts naast de kerk bevindt zich de gedesaffeteerde beschermde pastorie, die eveneens eigendom is van de kerkfabriek Sint-Leonardus Zoutleeuw.

St.- Laurentius Helen-Zoutleeuw

1 IDENTIFICATIE

1.1 NAAM

Sint-Laurentiuskerk

Figuur 13: De Sint-Laurentiuskerk (links) (bron: inventaris onroerend erfgoed) en het beschermd dorpsgezicht met omlidende van de kerk (rechts)

1.2 LIGGING

Ormaalstraat z.n. te 3440 Zoutleeuw (Helen-Bos)

1.3 EIGENAAR

Stad Zoutleeuw

1.4 BESCHERMING

- Beschermd als monument 'Sint-Laurentiuskerk', 30/11/1993
- Beschermd als dorps- of dorpsgezicht 'Sint-Laurentiuskerk met omgeving', 30/11/1993

2 BESCHRIJVING

2.1 CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De Sint-Laurentiuskerk dateert uit de 18de eeuw met een koor uit de 16de eeuw¹³. De beuk uit 1761-69 is volledig opgetrokken in kwartsiet met hoekkettingen in Gobertange. Dit kwartsiet uit Tienen en omstreken werd tot in de gotische periode veelvuldig en in combinatie met kalkzandsteen gebruikt. Hierna geraakte het in onbruik. Wel kwam het nog voor in bepaalde gevelonderdelen zoals pinnen, maar zelden in grote architecturale ensembles. In dit geval is het voorbeeld van de Sint-Laurentiuskerk, waarvan de beuk in de tweede helft van de 18de eeuw volledig werd herbouwd in kwartsiet, vrijwel uniek te noemen. Het meubilair

¹³ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, 1977, Kerk Sint-Laurentius [Helen-Bos], <http://balat.kikirpa.be/photo.php?ooth=14734541&obin=72474&nc=1> (gearchiveerd op 8 februari 2017).

0. Identificatie

- Naam kerk
- Adres : straat, postcode, naam gemeente
- eigenaar (indien twijfel aangeven)
- bescherming(en)

3 belangrijke websites:

www.crkc.be/databank-parochiekerken

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

www.kerkeninvlaanderen.be

www.crkc.be/databank-parochiekerken

crkc.be/databank-parochiekerken

Home | Pers | Publicaties | Veel gestelde vragen | Nieuws | Vacatures | Agenda NL FR EN

Zoeken

Roerend erfgoed

Onroerend erfgoed

Kenniscentrum

Wie zijn we?

Contact

» Wat doen we?

» Wegwijs in onroerend kerkelijk erfgoed

» Organisaties & diensten

» Projecten & realisaties

» Databank praktijkvoorbeelden

» **Databank parochiekerken**

Contact

dimitri.stevens@crkc.be

Home » Onroerend erfgoed » Databank parochiekerken

Databank parochiekerken

In 2012-2013 voerde CRKC bij de 1786 Vlaamse kerkfabrieken (toestand 31 augustus 2013) een diepgaande bevraging uit met betrekking tot de parochiekerken. De resultaten van de bevraging werden op hun juistheid gecontroleerd aan de hand van een aantal openbare en niet-openbare gegevensbestanden. Meer informatie over de methodologie staat in de *Atlas van het Religieus Erfgoed in Vlaanderen*.

De gevalideerde gegevens werden ingeladen in ODIS, een dynamische contextuele webdatabank voor de studie van intermediaire structuren. Naast gegevens over gebouwen, in casu parochiekerken, bevat de ODIS-databank ook gegevens over organisaties, personen en families, gebeurtenissen en periodieken, en archieven. Ze worden aanhoudend aangevuld, geactualiseerd en met elkaar verbonden.

CRKC werkt voor de invoer samen met Open Kerken en de dienst Monumentenzorg en Architectuur van de stad Gent.

Het onderstaande zoekveld geeft u rechtstreeks toegang tot het pakket van de parochiekerken. Van daaruit kan u desgewenst verder zoeken. U kan zoeken op naam of plaatsnaam, of op tekst. In het laatste geval wordt het hele pakket van parochiekerken doorzocht op de term(en) die u invoert. Om na te gaan welke kerken intussen onttrokken zijn aan de eredienst zoekt u in de tekst op de term 'exsecratie'.

Zoeken

Eenvoudig

Volledig

* [Start geavanceerd zoeken](#)

Navigatie

* [Help](#)

[Naar resultatenlijst](#) [Print](#)

PAROCHIEKERK SINT-JACOBS, GENT [GEMEENTE IN ARRONDISSEMENT GENT - BE] ([1180]-)

Rechtstreekse URL: http://www.odis.be/lnk/OB_2945

Identificatie: [Referentietype](#) - [Referentiestijl](#) - [Namen](#) - [Locatie](#)

Typering en stijl: [Type](#) - [Stijl](#) - [Kerktype](#) - [Torentype](#) - [Profiel](#)

Beschermingsstatus: [Beschermingsstatus](#)

Geschiedenis: [Bouwgeschiedenis](#)

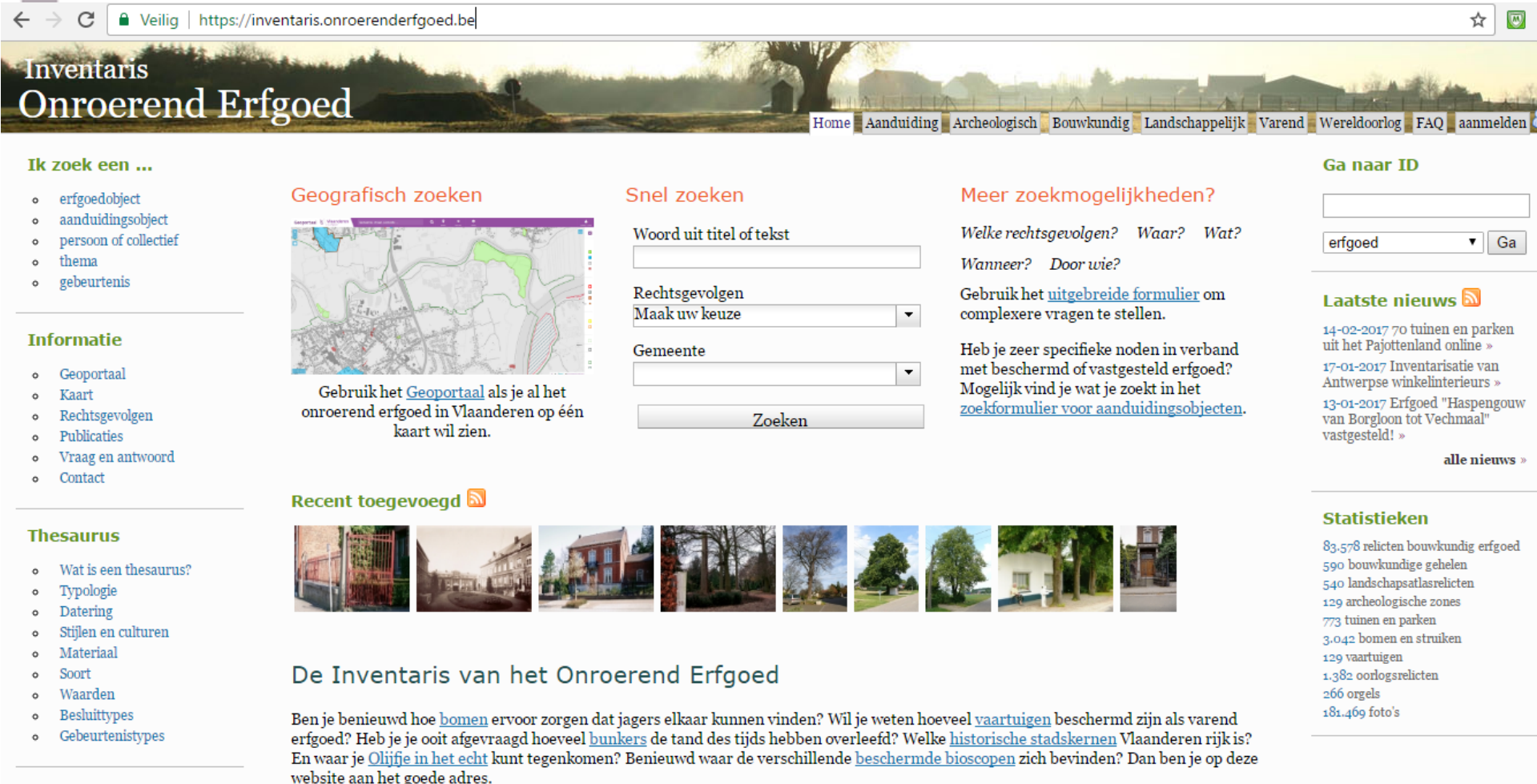
Relaties met organisaties, personen, families en gebeurtenissen: [Relaties met organisaties](#) - [Relaties met personen](#)

Bronnen en publicaties: [Kort bronnenoverzicht](#) - [Publicaties in externe catalogi](#)

Varia: [Trefwoorden](#) - [Geografische trefwoorden](#) - [Online bijlagen](#) - [Auteur\(s\)](#) - [Illustraties](#)

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

- Link naar Beschermingsdatabank

The screenshot shows the homepage of the 'Inventaris Onroerend Erfgoed' website. At the top, there is a navigation bar with links for Home, Aanduiding, Archeologisch, Bouwkundig, Landschappelijk, Varend, Wereldoorlog, FAQ, and aanmelden. Below the navigation bar is a search section with three main options: 'Geografisch zoeken' (Geographical search), 'Snel zoeken' (Quick search), and 'Meer zoekmogelijkheden?' (More search possibilities?). The 'Geografisch zoeken' section includes a map and a text box for searching by location. The 'Snel zoeken' section has a search bar, dropdown menus for 'Rechtsgevolgen' and 'Gemeente', and a 'Zoeken' button. The 'Meer zoekmogelijkheden?' section provides links to a 'uitgebreide formulier' and a 'zoekformulier voor aanduidingsobjecten'. On the right side, there is a 'Ga naar ID' search bar and a 'Laatste nieuws' section with recent news items. At the bottom, there is a 'Thesaurus' section with various categories and a 'De Inventaris van het Onroerend Erfgoed' section with a paragraph of text.

Inventaris Onroerend Erfgoed

Home | Aanduiding | Archeologisch | Bouwkundig | Landschappelijk | Varend | Wereldoorlog | FAQ | aanmelden

Ik zoek een ...

- o erfgoedobject
- o aanduidingsobject
- o persoon of collectief
- o thema
- o gebeurtenis

Informatie

- o Geoportaal
- o Kaart
- o Rechtsgevolgen
- o Publicaties
- o Vraag en antwoord
- o Contact

Thesaurus

- o Wat is een thesaurus?
- o Typologie
- o Datering
- o Stijlen en culturen
- o Materiaal
- o Soort
- o Waarden
- o Besluittypes
- o Gebeurtenistypes

Geografisch zoeken

Gebruik het [Geoportaal](#) als je al het onroerend erfgoed in Vlaanderen op één kaart wil zien.

Snel zoeken

Woord uit titel of tekst

Rechtsgevolgen
Maak uw keuze

Gemeente

Zoeken

Meer zoekmogelijkheden?

Welke rechtsgevolgen? Waar? Wat? Wanneer? Door wie?

Gebruik het [uitgebreide formulier](#) om complexere vragen te stellen.

Heb je zeer specifieke noden in verband met beschermd of vastgesteld erfgoed? Mogelijk vind je wat je zoekt in het [zoekformulier voor aanduidingsobjecten](#).

Ga naar ID

erfgoed Ga

Laatste nieuws

14-02-2017 70 tuinen en parken uit het Pajottenland online »

17-01-2017 Inventarisatie van Antwerpse winkelinterieurs »

13-01-2017 Erfgoed "Haspengouw van Borgloon tot Vechmaal" vastgesteld! »

[alle nieuws](#) »

Statistieken

83.578 relictten bouwkundig erfgoed
590 bouwkundige gehelen
540 landschapsatlasrelictten
129 archeologische zones
773 tuinen en parken
3.042 bomen en struiken
129 vaartuigen
1.382 oorlogsrelictten
266 orgels
181.469 foto's

De Inventaris van het Onroerend Erfgoed

Ben je benieuwd hoe [bomen](#) ervoor zorgen dat jagers elkaar kunnen vinden? Wil je weten hoeveel [vaartuigen](#) beschermd zijn als varend erfgoed? Heb je je ooit afgevraagd hoeveel [bunkers](#) de tand des tijds hebben overleefd? Welke [historische stadskernen](#) Vlaanderen rijk is? En waar je [Olijfe in het echt](#) kunt tegenkomen? Benieuwd waar de verschillende [beschermd bioscopen](#) zich bevinden? Dan ben je op deze website aan het goede adres.

Inventaris Onroerend Erfgoed

Ik zoek een ...

- erfgoedobject
- aanduidingsobject
- persoon of collectief
- thema
- gebeurtenis

Informatie

- Geoportaal
- Kaart
- Rechtsgevolgen
- Publicaties
- Vraag en antwoord
- Contact

Thesaurus

- Wat is een thesaurus?
- Typologie
- Datering
- Stijlen en culturen
- Materiaal
- Soort
- Waarden
- Besluittypes
- Gebeurtenistypes

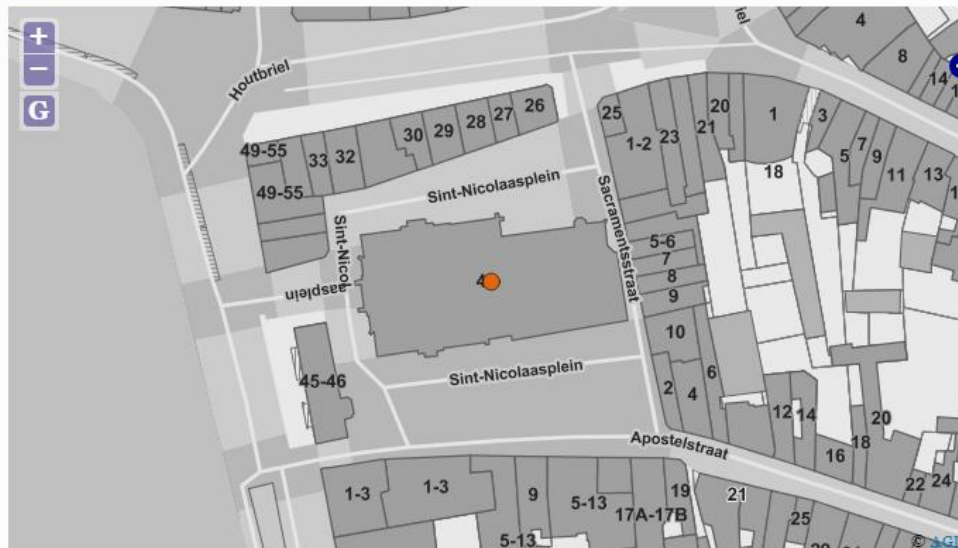
Deze site is een realisatie van Onroerend Erfgoed, een agentschap van de Vlaamse Overheid dat onroerend erfgoed in Vlaanderen inventariseert, onderzoekt, beschermt, beheert en de ontsluiting ervan stimuleert.

Decanale kerk Sint-Niklaas

ID: 14992

inventaris bouwkundig erfgoed \ bouwkundig relict

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/14992>

[Alle foto's](#)

Locatie

Provincie	Oost-Vlaanderen
Gemeente	Sint-Niklaas
Deelgemeente	Sint-Niklaas
Straat	Grote Markt
Locatie	Grote Markt 48, Sint-Niklaas (Oost-Vlaanderen)
Status	Bewaard

Administratieve gegevens

Gebeurtenissen	<ul style="list-style-type: none"> Actualisatie Sint-Niklaas (actualisaties: 01-06-2007 - 30-06-2007). Adrescontrole Sint-Niklaas (adrescontroles: 18-12-2007 - 18-12-2007). Inventarisatie Sint-Niklaas (geografische inventarisatie: 01-01-1981 - 31-12-1981).
Links	<ul style="list-style-type: none"> Sint-Nicolaaskerk, Sint-Niklaas Flickr - Photo Sharing!

Juridische gevolgen

is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** *Decanale kerk Sint-Niklaas*

Deze vaststelling is **geldig** sinds 05-10-2009. ([Vaststellingsbesluit](#))

is beschermd als **monument** *Decanale kerk Sint-Niklaas*

Deze bescherming is **geldig** sinds 27-05-1971.

www.kerkeninvlaanderen.be

kerkeninvlaanderen.be

Kerken in Vlaanderen

Per bisdom ▾

Per patroonheilige

Per provincie ▾

via Google maps

Basilieken

Chronogrammen

Oost-Vlaanderen ▾

fusiegemeente

Aalst ▾

20 kerken

Share / Save

1/65 volgende ↕

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9300 Aalst

B-9310
Baarddegem

B-9320
Erembodegem

B-9320
Erembodegem

B-9308 Gijzegem

B-9310 Herdersem

1. Beschrijving:

a) Cultuurhistorische waarde

- Korte geschiedenis van gebouw en inboedel
- Verwijzing of copy-paste van:
<https://inventaris.onroenderfgoed.be>
- Beschermd of niet: verwijzing naar beschermingsbesluit (indien van toepassing)
- Gegevens Excel-document van CRKC bevraging uit 2012-2013
- Eventueel aan te vullen met:
- Boekjes of posters in/over de kerk
- **Samenvattingen** of publicaties **Heemkundige Kring**, lokale historici, beschrijvingen voor archief
- Lokale websites of boeken over geschiedenis

Sint-Niklaas - Excel

Bestand Start Invoegen Pagina-indeling Formules Gegevens Controleren Beeld Geef aan wat u wilt doen... Aanmelden Delen

Calibri 10 A A Tekstterugloop Standaard

B I U Lettertype Uitlijning Getal Stijlen Cellen Bewerken

A1 0_1_CRKC_NR

	A	B	C	D	E	F	G	H	I
	0_1_CRKC_NR	0_2_ODIS_ORG	0_3_ODIS_GEB	0_4_INV_OE	0_5_PARO_NR	0_6_PARO_NM	0_7_PROV	0_8_HOOFDGEM	0_9_DEELGEM
1	1360	20235	2815	15271		Sint-Andreas en Ghisle	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	Belsele
2	1352	20227	1221	14992		Sint-Niklaas	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	Sint-Niklaas
3	1353	20228	591	15007		Christus Koning	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
4	1355	20230	2968			Heilige Familie	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
5	1356	20231	1220	15113		O.- L.- Vrouw Hulp der	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
6	1357	20232	2969			Sint-Jan Baptist	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
7	1358	20233	590	14979		Sint-Johannes Bosco	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
8	1359	20234	2970	15216		Sint-Jozef	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
9	1361	20236	796	15345		O.-L.-Vrouw	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	Nieuwkerken-Waa
10	1362	20237	1223	15375		Sint-Catharina	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	Sinaai
11	1363	20238	1755	15302		Sint-Job	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	Belsele
12	1354	20229	593	15220		Heilig Hart	Oost - Vlaanderen	Sint-Niklaas	
13									
14									
15									
16									
17									
18									

PANEL (HOOFDKRK) N-PANEL

Gereed 115%

12:18 6/03/2017

- Gegevens CRKC-bevraging 2012-2013
- op te vragen in Excel-file

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

← → ↻ | Veilig | <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/28281>

Beschrijving

Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw en Sint-Rochus.

Georiënteerde driebeukige hallenkerk gebouwd op een hoogte van 67 m en omgeven door een afgerond ommuurd kerkhof. Het patronaatsrecht behoorde toe aan het kapittel van Doornik. De basis van het hoge koor en de torenbasis zijn opgetrokken uit breuksteen en zouden overblijfselen zijn van de Romaanse kerk, mogelijk uit XIII; in XV werd de toren vernieuwd en in de loop van XVI werden de kruisbeuk en zijbeuken toegevoegd. In 1732 hersteld, vergroot in 1827-1828 en van een tweede sacristie voorzien in 1859. De kerkhofmuur werd aangebracht in 1874 met op de hoek van de vroegere Kerkweg een omroephuisje dat verdween begin jaren 1940. In 1988 werd het Zuidwestelijke deel van het vroegere afgeronde kerkhof rond de kerk aangelegd als parking.

Ten Noordwesten voor de kerk, oorlogsherdenkingsmonument, opgericht in 1921. Ten Zuidwesten, zogenaamd "Planquaertmonument", herdenkingsmonument ter ere van H. Planquaert (1863-1953) op initiatief van P. Dewilde in 1970 door de V.T.B. opgericht. Ardennen deel door G. Leroux, eiken gedeelte door P. Dewilde met ingegrift "Vlaanderen" en "Democratie".

In 1905-1909 werd de kerk aangepast in neogotische stijl naar bouwplannen van 1883 door architect A. Van Assche (Gent) die werden aangepast in 1905 en uitgevoerd door zijn leerlingen-architecten J. De Pue en K. Bucquoy. Toren beschadigd in 1918. Eind jaren 1940 werden de kerkranken hersteld. Eind jaren 1950 kerk herschilderd en kruisweg hersteld, eind jaren 1950-begin jaren 1960, twee kleine torentjes hersteld en van nieuwe schalies voorzien. Eind jaren 1960 werden de daken van sacristie, toren en kerk vernieuwd. In de loop van 1970 werd de kerk gerestaureerd en herschilderd, zowel buiten als binnen.

Hallenkerk met rechth. driebeukig schip van vijf traveeën, vijfzijdig koor met dito zijkoren en vierkante kruisingstoren.

Gebruik van breuksteen voor oudste delen, namelijk hoofdkoor, basis van het koor en van de toren, voorts baksteenbouw met gebruik van natuursteen voor basis en afwerking. Zadeldaken en torenspits met schalies.

Ten Westen, drie gelijke puntgevels met spitsboogvensters en steunberen; spitsbogig ingangsportaal met stenen waterlijst en met ingeschreven korbogige vleugeluur.

Zijbeuken van vijf traveeën geritmeerd door versneden steunberen en vensters (confer Westelijke gevel), steunberen, baksteenfries met overhoekse muizetand.

Noordelijke zijbeuk met ten Westen vijfhoekig doopkapelletje met spitsboogvenstertjes en overhoekse baksteenfries. Aansluitende puntgevel met spitsbogig venster van kruisbeuk van één travee uit XVI met Oostelijk aangebouwde ronde trapkoker.

Ten Noordoosten, rechthoekige sacristie van 1859 met getraleide spitsboogvensters en baksteenfries.

Vierkante kruisingstoren met in elke gevel twee spitsbogige galmgaten, vier ingesnoerde hoektorentjes en centrale vijfhoekige, ingesnoerde torenspits. Torenbasis van breuksteen, in XV vernieuwd en hoger opgetrokken in baksteenbouw. Oosten aansluitend vijfzijdig hoofdkoor dat even breed is als de toren en met aan weerszij latere identiek opgevatte zijkoren; ten Zuiden echter met steunbeer.

Interieur: bepleisterd en lichtgeelgeschilderd. In Noordwestelijke hoek, korbogige opening tot vijfhoekige doopkapel. Tussen midden- en zijbeuken, spitsbogige scheibogen op bepleisterde zuilen met vijfhoekig kapiteel en basis. Houten tongewelven in midden- en zijbeuken. Kruisbeuk met gedrukt tongewelf.

Ten Oosten, toren met XIII-kruisnbgewelf, kruisribben op XIII-hoekkraagstenen met bladmotief, gestut door vier breukstenen spitsbogen op rechth. breukstenen kruisingspijlers. Transept met tongewelf. Koor en zijkoren onder tongewelf met straalgewelf in de koorluiting. Ribben voorzien van gesculpteerde houten hoofdjes.

Mobilair. Beeldhouwwerk: Onze-Lieve-Vrouw met Kind, gepolychromeerd hout, XVII; Jezus aan het kruis, hout, XVIII; Heilige Jozef met Kind, gepolychromeerd hout, XIX. Hoofdaltaar, houten Onze-Lieve-Vrouwaltaar van 1909; Noordelijk zijaltaar, houten Heilig Rochusaltaar van 1909, beide door Lelan-De Clercq (Kortrijk). Koorgestoelte, eik, XVIII; Preekstoel, eik, neogotisch, 1909, Goethyn uit Gent. Twee houten biechtstoelen; Glasramen van 1907-1908; Orgel van 1908 door gebr. Vereecken. Drie hardstenen grafstenen uit XVIII.

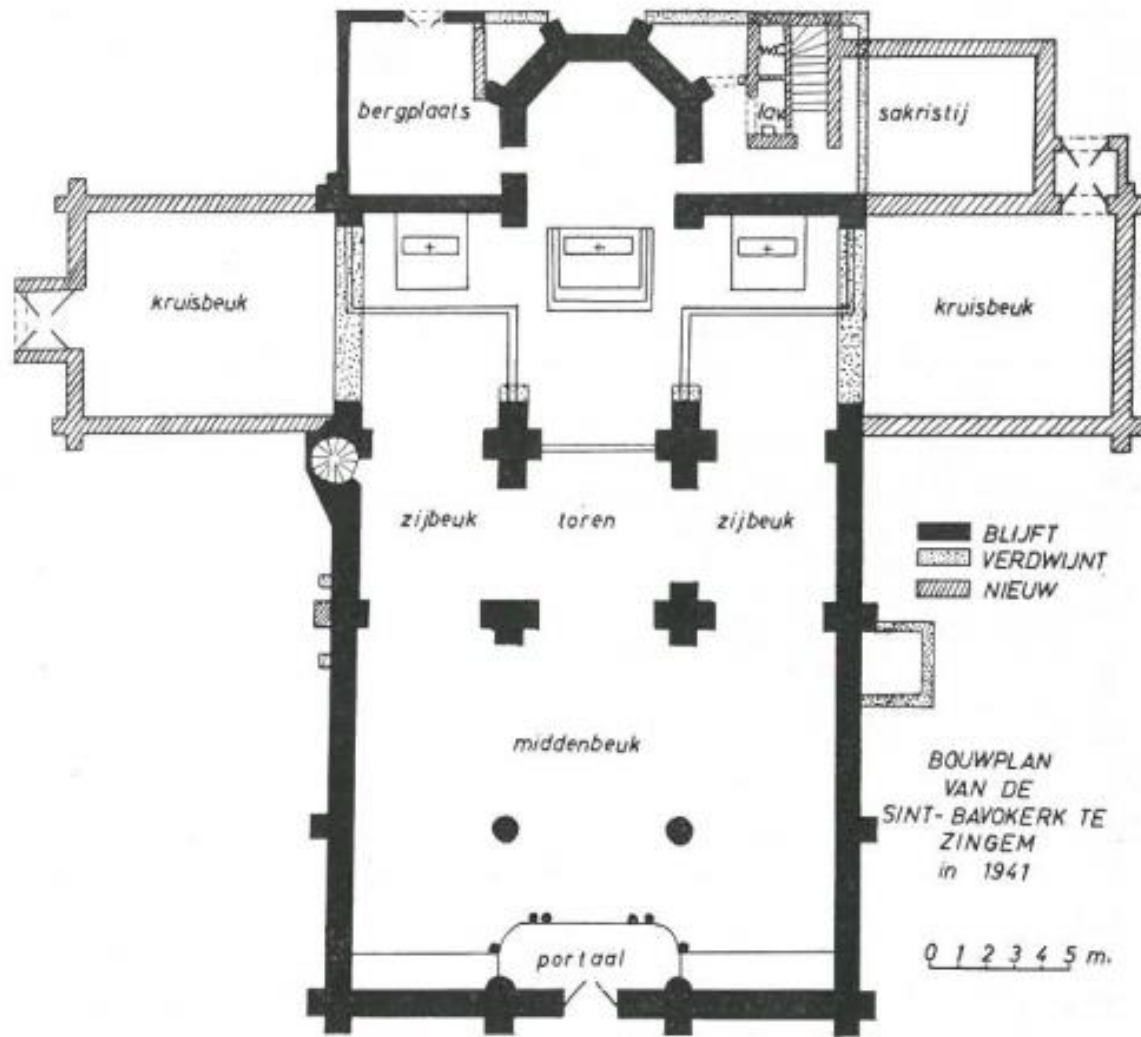
- Afdeling ROHM Oost-Vlaanderen, Cel Monumenten en Landschappen, archief.
- Wortegem, Pastorie, Liber Memorialis.
- VANDENBUSSCHE-VAN DEN KERCKHOVE C., *Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, Provincie Oost-Vlaanderen, Kanton Oudenaarde, Brussel, 1978, p. 74-76.*

Bron: Verbeeck M. & Tack A. 1998: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur Provincie Oost-Vlaanderen, Arrondissement Oudenaarde, Kanton Oudenaarde, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 15N2, Brussel - Turnhout.*

1. Beschrijving

b) Architecturale mogelijkheden

- Beschrijving in enkele zinnen bij rondgang: hoe ziet kerk er uit, waar kan eventueel compartimentering of uitbreiding (verplicht voor neven- en herbestemming)
- de grootte, opdeling en inrichting van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes (geen m² !)
- de uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel)ruimtes af te splitsen
- aanwezige (of nog te realiseren of aan te passen) voorzieningen zoals verwarming, elektriciteit, sanitair, keuken, verwarming, ...
- • de toegankelijkheid voor andersvaliden
- • de aanwezigheid van waardevol interieur/cultuurgoederen

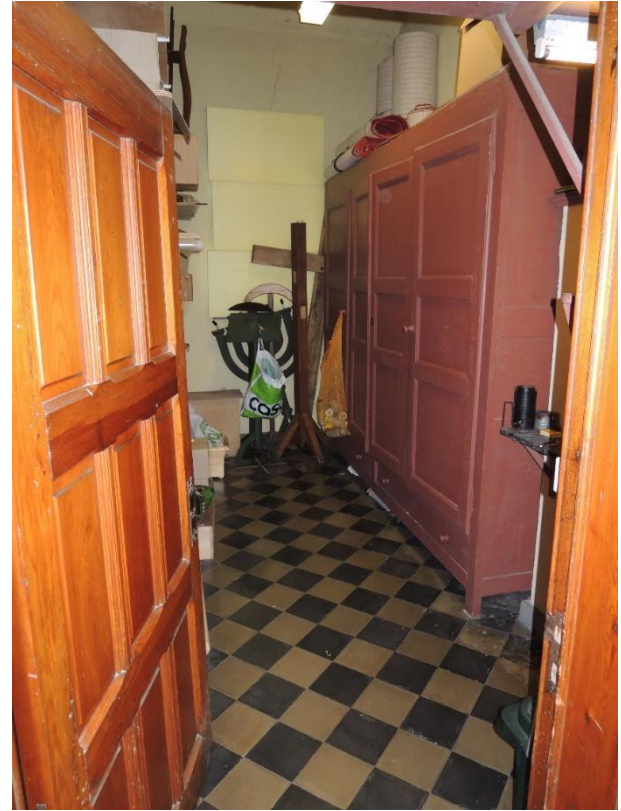
- Plannetje als het bestaat
- Geen gedetailleerd opmetingsplan nodig

**Vb. kerkhof rondom de kerk –
weinig uitbreidingsmogelijkheden**

Vb. koor en schip kunnen afscheiden

1. Beschrijving

c) Bouwfysische toestand

- Korte beschrijving in enkele zinnen gebaseerd op rapporten Monumentenwacht, laatste restauratiedossier of meerjarenplan
- Zeer goed, goed, slecht, zeer slecht + verantwoording
- Zijn er urgente problemen? Zijn er plannen om deze problemen te verhelpen? Voorzie je investeringswerken?
- Voorziene investeringen in meerjarenbegroting

20042/2016/B

BOUWKUNDIGE INSPECTIE MONUMENTENWACHT

object **HOOFDOBJECT: Abdij van 't Park**
adres Abdij van Park 7
3001 HEVERLEE

2. Situering in de ruimtelijke omgeving

- Kort omgeving beschrijven (a.d.h.v. plannetje indien mogelijk): kerkhof, school, parochiezaal, etc.
- In dorps- of stadscentrum of niet
- Parking aanwezig? → zie bevraging CRKC
- de plaats van de kerk in het stedelijk of dorpsweefsel
- de aanwezigheid van een kerkhof, pastorie, school, klooster, groter complex, ...
- de bereikbaarheid via openbaar vervoer, de aanwezigheid van parking
- de nabijheid van andere kerken
- de mogelijkheid tot uitbreiding

hof
van de pastorij

kerkhof

De Griffel

parking

wieg

Heirentstraat

Meer

www.google.be/maps

☰ kruishoutem 🔍 ✕

Kruishoutem
Bewolkt · 7 °C
12:32

Routebeschrijving

★ OPSLAAN 📍 IN DE BUURT 📱 NAAR JE TELEFOON VERZENDEN ➦ DELEN

Foto's

Korte feiten

Kruishoutem is een plaats en gemeente in de Belgische provincie Oost-Vlaanderen. De gemeente ligt tussen Deinze en Oudenaarde en telt ruim 8.000 inwoners, die Kruishoutemnaars worden genoemd. [Wikipedia](#)

3. Actuele functie en actuele gebruik

- Beschrijf kort: welke liturgische en niet-religieuze activiteiten gaan er vandaag door?
- informatie uit de dekenale/pastorale plannen
- Interesse van socio-culturele verenigingen
- Frequentie missen, begrafenissen, etc.
- Hoe vaak concerten, tentoonstellingen, voordrachten, andere...
- kerk belangrijke toeristische trekpleister?
- deel van bedevaartroute?

4 a) onderbouwde visie

- Aangeven hoe visie is tot stand gekomen: traject
- Kort overzicht van beslissingen per kerk en op welke termijn

	2017-2020	2020-2025	2025-2030
Sint-Pieterskerk	parochiekerk	parochiekerk	parochiekerk
Sint-Martinuskerk	Nevenbestemming in de tijd	Nevenbestemming in de tijd	Nevenbestemming in de ruimte
Sint-Jacobskerk	“tussentijd” – Nevenbestemming in de ruimte	Nevenbestemming in de ruimte	Optie herbestemming mogelijk
O.L.V.-kerk	“tussentijd” - herbestemming	herbestemming	herbestemming

4 b) plan van aanpak

- Valorisatie, medegebruik, nevenbestemming of herbestemming hoe realiseren?
- Keuze kan ook tijdens vervolgtraject gemaakt worden
- **Welk traject** opstarten? Hoe participatie van parochianen en burgers voorzien?
- Eventueel aangeven **tijdshorizon** in fases
- **wie neemt initiatief?** vb. **stuurgroep** die elk jaar samenkomt
- Wie welke taak: gemeente, kerkfabriek, verenigingen, private partners, CRKC, architectenbureaus, Provincie, Bisdom
- Instandhoudingsmaatregelen “tussentijd”
- Duidelijk aangeven dat er iets van dit plan en de gevoerde gesprekken komt: **DOEL is DEBAT en RUIMER GEBRUIK**

GLIBAAL KERKENPLAN

Centraal kerkbestuur Aarschot

Dekenij Aarschot

Deel IV :

CKB Aarschot

Dekenij Aarschot

Basisversie 2015 met update

+ Update 2017 met aanvullingen naar aanleiding
inspiratienota Agentschap Onroerend erfgoed

Christus Koning - Aarschot

CKB

KERKENBELEIDSPLAN - AARSCHOT

GEMEENTELIJK KERKENPLAN AARSCHOT EN DEELGEMEENTEN

LANGETERMIJNVISIE

INVENTARISERING EN PLANNING PER KERKFABRIEK.

1 Identificatie

RUIMTELIJKE CONTEXT - KADASTERPLAN

Naam van de kerk	Christus Koningkerk
Parochie	Christus Koning
Adres - Ligging	Straat Langdorpsesteenweg 2 Plaats 3200 Aarschot
Eigenaar	Kerkfabriek
Bestemming gewestplan	Woongebied
Provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan	Grens Gemeentelijk RUP Elisabethlaan – onbestemd kleinstedelijk gebied Aarschot
Inplanting in de dorpekern: Ontstaan en groei	Als gevolg van de bevolkingstoename aan de noordkant van Aarschot werd in de jaren 1950 de nood aan een nieuwe kerk gedefinieerd en ingevuld.
Typologie (soort gebouw)	Moderne zaalkerk in schelpvorm
Eventueel geklasseerd of als waardevol erkend Bescherming	Erkend als waardevol gebouw door de Provincie Vlaams-Brabant Niet beschermd, niet vastgesteld.

2 Beschrijving

A Cultuurhistorische waarde

BESCHRIJVING KERKGEBOUW EN MEUBILAIR

Kerkgebouw:

Moderne zaalkerk in vorm van Sint-Jacobsschip, zonder zichtbelemmerende elementen, gebouwd in 1962-1963.

Aan de westelijke zijkant van de hoofdkerk: afgesloten weekkapel.

Aan de zuidkant: doopkapel. Vrijstaande kerktoren.

Zelfdragend doksaal boven hele breedte van ingang (4 dubbele deuren).

Grote muurschildering (van de hand van Maurice Nevens), met als thema Christus Koning, achter hoofdaltaar.

Meubilair:

Hoofdaltaar in natuursteen; altaar in weekkapel in natuursteen; doopvont in natuursteen; 3 wijwatervaten in natuursteen; houten beeld O.L.Vrouw met kind in hoofdkerk; houten beeld van O.L.Vrouw Onbevleete Ontvangenis in weekkapel; alle van zelfde ontwerper, William De Backer (ook bekend als Guillaume De Backer), die de houten beelden ook zelf gebeeldhouwd heeft.

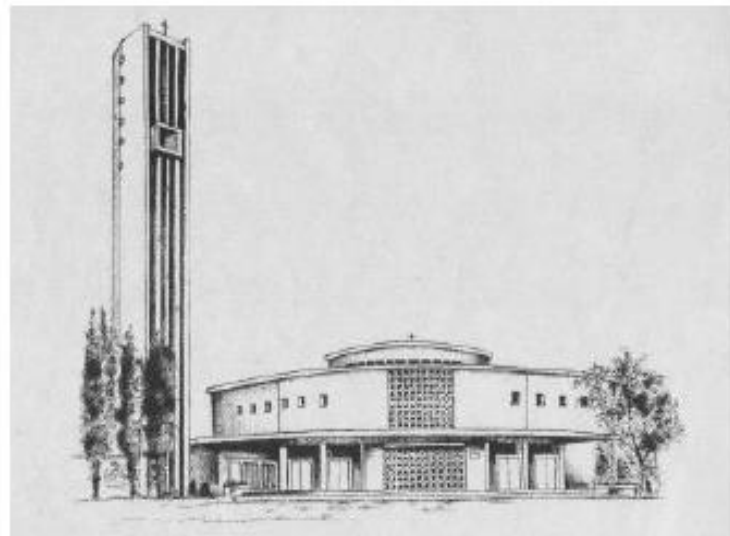
Preekstoel in travertijn (of. zuilen Colosseum en façade Sacré-Coeur).

Tabernakel (hoofdkerk); muurtabernakel (weekkapel); godslamp; 6 kandelaars; Paaskandelaar: alle van zelfde goudsmid, Frans Brans.

Verder 88 lange essenhouten zitbanken voor o.500 mensen; altaar in hout met beeldhouwwerk Laatste Avondmaal (doopkapel); Johannesorgel; Verrijzenisbeeld; Kruisweg.

ARCHIEVEN EN BRONNEN

- Brochures '50 Jaar Christus Koningkerk' (november 2013) en '25 Jaar Christus Koningparochie' (oktober 1983).
- Inventaris Kerk Christus Koning.
- Verslagen Monumentenwacht (meest recent bezoek: 25 juni 2013).
- De archieven van sinds het ontstaan van de parochie (7 november 1957) worden bewaard in de pastorie.

B Architecturale mogelijkheden

De grootte, opdeling en inrichting van het kerkgebouw en zijn nevenruimtes	De kerk vormt één grote ruimte. De weekkapel is deels afgescheiden door een glazen wand en heeft een aparte ingang. Er zijn 2 catecheselokalen op de gelijkvloerse verdieping (Ingang: door de kerk). Tot slot is er een keizerverdieping die ooit dienst gedaan heeft als Chirokaleen, bibliotheek resp. kinderopvang, met 1 grote ruimte en 2 aparte lokalen (o.a. stockageruimte Samana).
De uitbreidingsmogelijkheden en mogelijkheden om (deel)ruimtes af te splitsen	De kerk vormt binnen één grote ruimte, die in principe compartimenterbaar zou zijn, maar die de ruimtelijkheid van het geheel zou wegnemen. De aparte ruimtes (bv. catecheselokalen) zijn wel afsplitsbaar.
aanwezig (of nog te realiseren of aan te passen) voorzieningen:	Verwarming gebeurt d.m.v. 2 installaties: een op gas (kerk) en een op stookolie (catecheselokalen enz.). Beide installaties zijn in orde. De stookruimte kan alleen voor andere doeleinden gebruikt worden als ze gecompartmenteerd wordt (d.m.v. muren). Elektriciteit is niet recent vernieuwd, maar wel regelmatig gekeurd en voldoet aan de nieuwste eisen. Er is driefasenspanning aanwezig. Er is een minimalistisch toilet (zonder wasbak) in de hal tussen de catecheselokalen. Bij intens gebruik van de nevenruimtes moeten afspraken gemaakt worden met Hulze Eigen Haard vzw voor het gebruik van de toiletten in de Vinea (aanpalende voormalige parochiezaal), of moet er een volledig sanitair aangelegd worden. Er zijn wasbakjes (koud water) in de sacristie en in de gang vlakbij de sacristie (daar ook warm water via boiler). Er is geen keuken aanwezig. Om eten klaar te maken zouden afspraken gemaakt moeten worden m.b.t. de Vinea (cf. supra). Er is stromend water in de nevenruimtes (cf. uitleg bij toilet) en in de doopkapel.
De toegankelijkheid voor andersvaliden	Er zijn geen drempels aan de ingang van de kerk wegens het gebruik van een hellend vlak. De inkomdeuren zijn breed genoeg voor rolstoelgebruikers; de binnendeuren in de nevenruimtes zijn niet.
Aanwezigheid parking	Er zijn ca. 20 parkeerplaatsen voor de kerk en evenveel achter de kerk (tijdens de week: gebruik van schijf verplicht). De kerk ligt vlakbij het stadscentrum, met een gratis parking op de Reyerslaan.
De aanwezigheid van waardevol Interieur/cultuurgoederen	Zie beschrijving cultuurhistorische waarde.

BEREIKBAARHEID EN TOEGANKELIJKHEID VAN KERKEN EN KAPELEN

Het hele kerkgebouw op het doksaal na is toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Er is ruimte en gratis (maar gelimiteerde, want gebruik schijf verplicht) parkeergelegenheid zowel vlak voor als vlak achter de kerk, alsook in de buurt ervan (A. Reyerslaan; parkeren daar is zowel gratis als onbeperkt).

VOORZIENINGEN IN DE KERK EN GESCHIKTHEID VOOR NIET-LITURGISCHE ACTIVITEITEN

Het kerkgebouw is uitermate geschikt voor toneel- en muziekvoorstellingen (cf. de lay-out van het gebouw) en voor lezingen. Het gebouw, met name vooral de weekkapel en de ruimte rond de doopkapel, kan ook ingericht worden voor tentoonstellingen.

MOGELIJKHEID TOT OPDELING VAN HET KERKGEBOUW

Het kerkgebouw bestaat uit drie ruimtes: de hoofdkerk (die niet op te delen is); de weekkapel (met een capaciteit van 96 kerkstoelen); en de doopkapel.

C Bouwfysische toestand

ACTUELE BOUWFYSISCHE TOESTAND VAN DE KERK

Het recentste verslag van Monumentenwacht (2014; bezoek op 25 juni 2013) bevat geen algemene conclusie m.b.t. de bouwfysische toestand van het gebouw. De paar items die als dringend(er) aangemerkt werden, worden door de kerkraad opgevolgd. Het onderstaande lijkt de kerkraad een goede samenvatting:

De algehele toestand is in orde.

Het betonrot aan het kerkgebouw zelf werd weggewerkt in 2013.

Het betonrot aan de (vrijstaande) kerktoren werd in 2016 behandeld; de buitenkant van de toren is daardoor opnieuw in orde. De dragende constructie van de toren is altijd in behoorlijke staat gebleven.

De meest dringende herstellingen aan het dak van het kerkgebouw zelf zijn in de loop van de voorbije jaren uitgevoerd wanneer nodig, opdat de algehele bouwfysische toestand van de kerk bewaard zou worden.

De toestand van het kerkgebouw en van de toren wordt zesjaarlijks opgevolgd door Monumentenwacht.

NOODZAKELIJKE INVESTERINGEN VOOR INSTANDHOUDING EN VERDER GEBRUIK

toekomstige geplande ingrepen en voorzede budget

Binnenschilderwerk kerkgebouw (gepland voor 2017): 40 625 EUR.

Ombouw 1 catecheselokaal tot multifunctioneel lokaal (gepland voor 2017): 10 000 EUR.

Renovatie binnenkant kerktoren, incl. nieuwe ladder naar klokkenkamer (gepland voor 2018): 10 714 EUR.

NOODZAKELIJKE EXPLOITATIEOELAGEN VOOR VERDER GEBRUIK

Toegezegde exploitatieoelage voor 2017: 10 535 EUR.

Toegezegde exploitatieoelage voor 2018: 10 746 EUR.

Toegezegde exploitatieoelage voor 2019: 10 961 EUR.

3 Situering in de ruimtelijke omgeving

ALGEMEEN

Plaats van de kerk in het stadscentrum	De kerk ligt ingeplant net ten noorden van het Aarschotse stadscentrum (Schalun), nabij de steenwegen naar Langdorp, Gijmel en Herselt.
Ligging tegenover kerkhof, pastorie, school, klooster, andere openbare gebouwen	De voormalige pastorie ligt net (~50 m.) ten oosten van de kerk; op 1 lokaal na is ze nu in gebruik door Hulze Elgen Haard vzw. De voormalige parochiezaal 'Vinea' (voor 99 jaar aan Hulze Elgen Haard vzw in erfpacht gegeven) ligt achter de kerk. Tussen de kerk en de pastorie ligt een voormalige wijksschool van Sancta Maria Aarschot, nu in gebruik door Hulze Elgen Haard vzw. Ten westen van de kerk (net ten noorden van de Pastoor Dergentiaan) ligt de school 'Damiaaninstituut'. In een straal van 1 km rond de kerk is er een winkelstraat, een medisch centrum en sportinfrastructuur, en zijn er residentiële woningen en flatgebouwen, scholen, artsen en toegangswegen.
Bereikbaarheid met het openbaar vervoer	De Lijn bedient in een straal van 500 m. de haltes Damiaaninstituut, Sint-Jozefsschool, Bekafaan en een tijdelijke halte op de Gijmelsesteenweg (normaal op de Herseltsesteenweg).
Nabijheid andere kerken	De kerken van Langdorp en Gijmel bevinden zich op 2 resp. 3,5 km van de Christus Koningkerk. De kerk van Oudenbergen (die voor 2020 sluit) bevindt zich op 2 km, de OLV-kerk op 1,5 km.

BESCHRIJVING OMGEVING VAN DE KERK

Geografische afbakening van het Onroerend Erfgoed

Gesitueerd aan verkeersknooppunt 'Withuis' (kruising Langdorpssesteenweg en Herseltsesteenweg), in de buurt van 2 scholen en van de voorziening voor volwassenen met een handicap 'Hulze Elgen Haard vzw'. Kadaster wijk A380/N.2

KERKHOPSITE

Geen kerkhof aanwezig rond de kerk

ANDERE GEBEDSRUIMTEN EN / OF KAPELLEN

Dooptkapel (zuidkant van hoofdkerk) + d.m.v. glazen wand afgescheiden weekkapel (westkant van hoofdkerk)

ANDERE GEBOUWEN

De (voormalige) pastorie is gelegen in de zeer nabije buurt van het kerkgebouw. De kerkraad gebruikt er nu nog 1 vergaderzaalje, dat ook fungeert als de ruimte waar de parochianen hun door de bisschop aangestelde verantwoordelijke kunnen ontmoeten.

De kerktabriel is ook eigenaar van de Craenenskapel, een gesloten kapel zonder zitplaatsen op het kruispunt van de Bekafaan, de Staeystraat, de Craenenskapelstraat en de Franse Liniestraat.

4 Actuele functie en actueel gebruik

ALGEMEEN

Frequente vieringen	Wekelijkse eucharistieviering op zondag om 8u30. Daarenboven een twintigtal begrafenissen en een tiental dopen per jaar. Cf. ook infra: doordat de kerk overdag open is, trekt ze zinzoekers.
Jaarlijkse terugkerend activiteiten vb. concerten, tentoonstellingen, etc.	Actieve en gesmaakte deelname aan de Sint-Rochusverlichting (15 augustus).
Andere toeristische activiteiten gelinkt aan de kerk	Optredens Cantate-koor en WOSH-koor, Damiaantentoonstelling
Interesse verenigingen of andere partners	Verenigingen zijn geïnteresseerd in het organiseren van culturele activiteiten in de kerk (tentoonstellingen, concerten, voordrachten, etc.). Cf. ook infra: de nevenruimtes worden gebruikt voor parochiale activiteiten.

IMMATERIEEL ERFGOED

In de kerk worden een aantal processiebeelden bewaard. De laatste processie vond echter plaats rond de bouw van de kerk.

Onderbouwde visie

Verantwoording van de keuze	Zie algemeen overzicht, met data besprekingen en goedkeuring.
Plaats binnen nieuwe kerkelijke structuur	Bijkerk van de nieuw op te richten parochie Aarschot.
Toekomstige functie	Kerk met nevenbestemming: Concertzaal, congrescentrum, vergadercomplex, kelderruimte voor sociale instellingen Aarschot

GEbruIK VOOR DE EREDIENST

- Wekelijkse eucharistieviering (gemiddeld 100 à 120 gelovigen).
- Ca. 20 begrafenissen per jaar.
- Ca. 10 doopsels per jaar.
- Occasionele vieringen voor OKRA, Ziekenzorg, Hulze Eigen Haard.
- Tot 2016: vormselviering van de 3 parochies van Langdorp (St Pieter; O.-L.-Vrouw van Fatima; St-Antonius Abt).

GEbruIK BUITEN DE EREDIENST

- Vormselcatechese in de catecheselokalen aan de noordkant van de kerk.
- Parochiale Samana-werking (ex Ziekenzorg).
- Maandelijks gebedsgroep.
- Parochiale OKRA-werking (bijeenkomsten in voormalige parochiezaal Vinea).

Plan van aanpak

ALGEMEEN

- **Opvolging toekomstige functie** De pastorale taken worden verder opgevolgd door het parochieteam van de nieuwe parochie Aarschot en de zoneploeg Aarschot. De nevenbestemming zal worden gecoördineerd door de Kerkfabriek Christus Koning of de rechtsopvolgende kerkfabriek. Hulze Eigen Haard vzw, de lokale verenigingen en Stad Aarschot zullen nauw worden betrokken in een stuurgroep die de invulling hiervan opvolgt.

SOCIAAL BELEID IN DE PAROCHIE (OF DEELGEMEENTE / SUBZONES)

- Er is een parochiale Ziekenzorgwerking die ook een Creacub omvat. De voorziening voor volwassenen met een handicap 'Hulze Eigen Haard vzw' is gelegen op de parochie, en heeft de voormalige parochiezaal Vinea overgenomen. Er wordt samengewerkt waar mogelijk.

INDIVIDUELE OF COLLECTIEVE BEHOEFTE AAN GESCHIKTE RUIMTEN

- Zowel de parochiale Ziekenzorgwerking als de parochiale vormselcatechese maken gebruik van de vergader-/catecheselokalen die een onderdeel van het volledige kerkgebouw vormen, en zullen daar gebruik van blijven maken.

COMMUNICATIEPLAN

- Het kerkgebouw is in principe elke dag open: op weekdays van c.9 u. tot c.16 u., op zaterdag van c.9 u. tot c.12 u., op zondagen van voor 8 u. tot c.9.30 u. Hoewel niet geafficheerd, is het open-zijn van de kerk wijd bekend. We tellen dan ook elke dag meerdere bezoekers.
- Wekelijks parochieblad.
- Infobord achteraan de kerk (d.w.z. aan de ingangen).
- Een website wordt overwogen (er is een elementaire website beschikbaar op <http://users.belgacom.net/qc169763/Parochie/Parochie.htm>), maar die is eigendom van onze voormalige parochie-administrator).

**Implementatie
Kerkenbeleidsplannen:
Hoe van start?**

Uitvoering van het plan

- Wie neemt initiatief? Opnemen in Kerkenbeleidsplan!
- Belang van dialoog kerk - gemeente
- Gefaseerde aanpak: niet alles gelijk aanpakken
- Starten met een kerk waarvoor al concrete mogelijkheden voorliggen
- **Haalbaarheidsstudies en Participatietrajecten**
 - Aanvraag bij Projectbureau Herbestemming of architectenbureaus
 - Eigen aanbod CRKC
- Subsidies voor:
 - Haalbaarheidsonderzoek (beschermd/niet – beschermd)
 - Investerings nevenbestemming niet-beschermd kerken

Projectbureau Herbestemming Kerken
Begeleidingsaanbod voor steden en
gemeenten en kerkbesturen
voor haalbaarheidsonderzoeken rond de
toekomst van parochiekerken

Samenwerkingsverband
VVSG – VLINTER – KCVS
VLAAMS BOUWMEESTER
CRKC

MP G.BOURGEOIS (erfgoed) EN MIN. L.HOMANS (eredienst en binnenlands bestuur)

Uitvoering van het plan

- Aandacht voor opname van budgetten in meerjarenplannen 2020-2025
- Aandacht voor kwaliteitsvolle ingrepen: niet “knutselen”
- Voorstellen voor aanpassing voorleggen aan:
 - Bisdome (Diocesane commissie voor cultusgebouwen)
 - Agentschap Onroerend Erfgoed (beschermde kerken, kerken op inventaris, kerken in beschermd stads- of dorpsgezicht of landschap)
- Aandacht voor de “tussentijd”: hoe gebouw gebruiken en beheren in afwachting van neven- of herbestemming: tijdelijk gebruik, experimenteren met “ander” gebruik

Participatietrajecten

Wat? Samen met de **lokale gemeenschap** (parochianen en andere betrokkenen) naar een bijkomende of nieuwe invulling zoeken voor de parochiekerk

Wanneer?

- Kan naar aanleiding van de opmaak van een kerkenbeleidsplan
- Of na afloop van het kerkenbeleidsplan waarin beslist wordt met de lokale gemeenschap naar neven- of herbestemming voor de kerk te zoeken

Participatietrajecten: voorbeelden

- Nevenbestemmingen
zoals museumfunctie
- Sint-Janskerk Mechelen

ETTELGEM ZATERDAG 10 DECEMBER 2016
15u00 IN DE KERK OPEN DISCUSSIONAMIDDAG
ONS KERKGEBOUW ALS TOEKOMSTIG
SOCIAAL CULTUREEL EN GODSDIENSTIG
GEMEENSCHAPSHUIS...

*ONS KERKGEBOUW in de TOEKOMST
EEN SOCIAAL CULTUREEL EN GODSDIENSTIG
GEMEENSCHAPSHUIS*

Graag willen we over alle politieke, sociale, religieuze en andere grenzen heen, de discussie aangaan over de toekomst van de Ettelgemse kerk.

In de kerk zullen enkele panelen opgesteld staan met illustraties, voorontwerpen (architecten Ampe – Trybou) van mogelijke nevenbestemmingen. Deze kunnen zeker inspiratie geven om deel te nemen aan de open discussie, vanaf 16u00, geleid door een professionele moderator.

Alle ideeën, visies, praktisch tips enz. zijn uitermate welkom om van ons kerkgebouw een sociaal en cultureel en religieus BAKEN te maken in ons DORP.

Om 15u00 zal er een DRONE over onze kerk vliegen.

De beelden worden LIFE geprojecteerd op een groot scherm in de kerk.

Voor informatie: verbrugge_vanwelden@hotmail.com 0473 88 29 00

Suggesties per mail zijn uiteraard ook welkom, liefst, voor de 10 dec. 2016

Zie ons ook via Ettelgem: facebook

VU Kerkfabriek Ettelgem

PERSOONLIJKE UITNODIGING VOOR INWONERS POELKAPELLE

“Babel- en Beleefnamiddag” Nieuw Leven @ Kerk op zondag 8/12 van 14u tot 17u

Nevenbestemming
Onze-Lieve-Vrouwekerk
Poelkapelle,
West-Vlaanderen

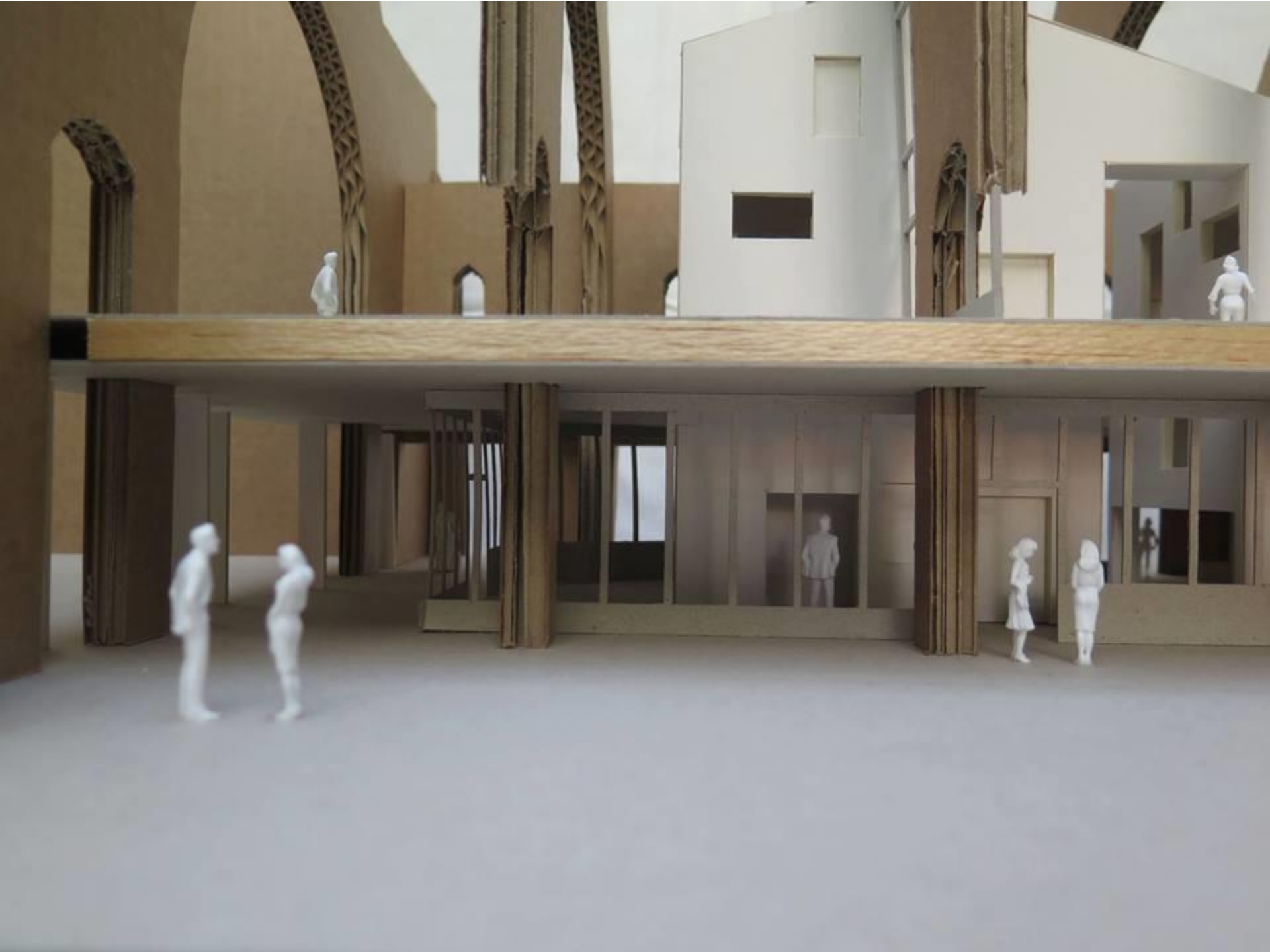

Poelkapelle heeft een plan

www.facebook.com/nieuwlevenatkerk

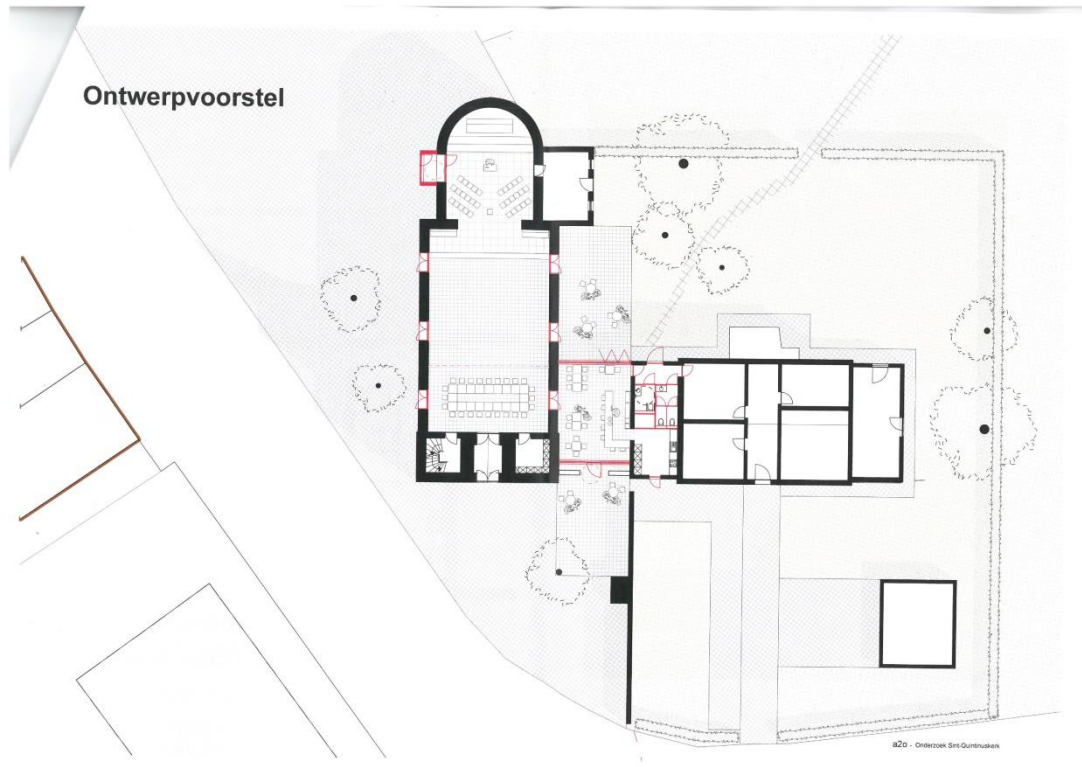

Nevenbestemming Sint-Quintinuskerk Guigoven, Limburg

- Kerk niet beschermd
- Subsidie voor Onderzoek nevenbestemming
- Opdrachtgever: Kerkfabriek Sint-Quintinus
- Ontwerper: A2O

Nevenbestemming Sint-Martinuskerk Mettekoven (Heers)

- Kerk niet beschermd
- Subsidie voor Onderzoek nevenbestemming
- Opdrachtgever: Gemeente Heers
- Uitvoering: UHasselt ism A20

Sint-Bavokerk Zingem

GEBOUW en HUIDIG GEBRUIK

Hoeveel diensten gaan er nog door? Eucharistievieringen, gebedsmomenten, begrafenissen, huwelijken, etc.

Welke (religieuze) gebruiken zijn verbonden aan uw kerk?

Wat maakt deze kerk uniek? (erfgoedwaarde, appreciatie)
Wat is de betekenis van de kerk voor u?

Wat is de staat van het gebouw?
Wat kan er beter aan het gebouw (renovatie, verwarming...)?

Omschrijf de omgeving rond de kerk - plein, park, groen, horeca - Hoe maakt de kerk deel uit van het dorpsgebeuren?

TOEKOMSTIG GEBRUIK

Wat kan de rol van deze kerk in de toekomstige pastoraal van de parochie Zingem-Kruishoutem-Petegem zijn?

Welk religieus gebruik, welke dienst dient zeker behouden te blijven?

Hoe kan de kerk een grotere rol spelen voor het dorp/de gemeente?

Welk aanvullend gebruik past bij uw kerk?

SPIRITUEEL (vb. welke bijkomende spirituele activiteiten, hoe vieringen inkleden, ...)

CULTUREEL (vb. voorstellingen, concerten...)

SOCIAAL (vb. loketfunctie, ontmoetingsruimte, activiteiten verenigingen...)

COMMERCIEEL en PRIVAAT (vb. verkooppunt lokale producten, wereldwinkelstand, promotie toerisme...)

ANDERE...

Betrekken verenigingen

- Rol van verenigingen in participatietraject: ideeën verzamelen, draagvlak versterken, ...
- Rol van verenigingen in beheer:
 - Ontlasting taak kerkfabriek
 - Specifieke opdrachten in functie van socio-culturele nevenbestemming: organisatorisch, financieel, ...
- Aandacht voor goede overeenkomsten voor gebruik, huur enz.: zie modelovereenkomsten CRKC

Contracten medegebruik, nevenbestemming, etc.

GEBRUIKSOVEREENKOMST

bij het eenmalig gebruik van het kerkgebouw (naam:).....

TUSSEN ENERZIJDS:

De Kerkfabriek (naam).....,

met zetel te (adres).....,,

en ondernemingsnummer:

vertegenwoordigd door:, voorzitter en, secretaris (naam en functie),

Hierna genoemd de 'Kerkfabriek'

EN ANDERZIJDS

.....(naam organisatie/bedrijf),

met zetel te,,

ondernemingsnummer

vertegenwoordigd door....., (functie),

Of

.....(naam indien het om een private persoon gaat),

met woonplaats te (adres):,,

Hierna genoemd de 'gebruiker'

WORDT VOORAFGAAND GESTELD ALS VOLGT:

Overwegende dat de gebruiker wenst gebruik te maken van de ruimtes en bijhorende accommodatie in bovenvermeld kerkgebouw conform de Richtlijnen van de Vlaamse Bisschoppen voor het gebruik van de parochiekerken, het huishoudelijk reglement, onderhavige overeenkomst en in het algemeen conform de hierop van toepassing zijnde regelgeving, waaronder het burgerlijk wetboek en het kerkelijk wetboek van canoniek recht;

Overwegende dat de gebruiker verklaart voldoende in kennis te zijn van de inhoud en de draagwijdte van voormelde bepalingen, kennis die voortvloeit uit de eigen onderzoeksplicht in hoofde van de gebruiker en die hem desgevallend verder werd toegelicht door de Kerkfabriek, zodanig dat de instemming van de gebruiker met onderhavige overeenkomst volledig geïnformeerd en vrij gevormd werd;

GEBRUIKSOVEREENKOMST

bij het medegebruik van het kerkgebouw

TUSSEN ENERZIJDS:

De Kerkfabriek (naam).....,

met zetel te (adres).....,,

en ondernemingsnummer:

vertegenwoordigd door:, voorzitter en, secretaris (naam en functie),

handelend in uitvoering van de beslissing van de Kerkfabriek van (datum)

na het bekomen van het principieel akkoord van de pastoor

en het principieel akkoord van de bisschop van (datum)

Hierna genoemd de 'Kerkfabriek'

EN ANDERZIJDS

.....(naam organisatie), met zetel te,, ondernemingsnummer

vertegenwoordigd door....., (functie),

Hierna genoemd de 'gebruiker'

Beschikbaar via
www.crkc.be

Valorisatie en nevenbestemming belang van vrijwilligers

Open kerkgebouw

- Zorgen voor een toegankelijk en gastvrij kerkgebouw
- > belang van veiligheidszorg!

Advies Vorming Kerkenbeleidsplannen Implementatie Veiligheidszorg

Contact

CRKC

Abdij van Park 7

3001 Heverlee

016 406073

www.crkc.be

dimitri.stevens@crkc.be

jonas.danckers@crkc.be

Veiligheidszorg
voor
parochiekerken

